

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

Nr. 28 (164)
Anul VII
12 Iulie 1958

La fabrica de timbre
din București, după
100 de ani de la
aparitia timbrului
romănesc.
Fotografie de
A. LOVINESCU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

În acest număr:

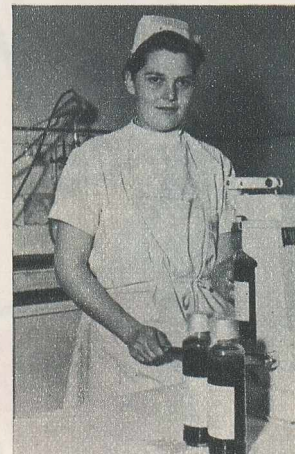
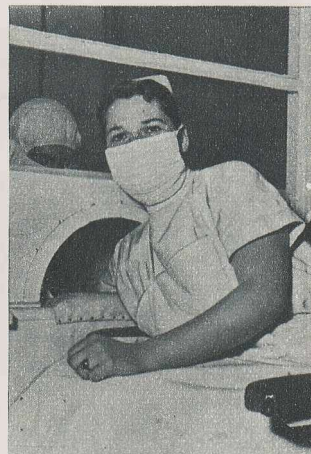
- Pag. 5 — Părintele uzinelor — de ing. Mircea Ber.
- Pag. 6-7-8 — Cartea de vizită — reportaj de F. Urseanu.
- Poezii de Victor Kernbach și Gheorghe Scripcă.
- Pag. 9 — Vor cuceri oare premiile Enescu? — de H. Ionescu.
- Cronica melomanului: E vorba de bun gust dar și de altceva — de I. Hristea.
- Pag. 10-11 — Zgîrie-norii sub asediul... păcii — fotoreportaj.
- Pag. 11-12 — Ne vedem la Stockholm! — de vorbă cu James Endicott.
- Opinii: Documentar evocator sau documentar contemporan? — de M. Marinescu-Sandu.
- Pag. 13 — În apărarea lui 14 Iulie — de Andre Wurmser.
- Pag. 14-15 — „Fabrica” de pui — de I. Stăvăruș.
- Pag. 16-17 — Întoarcerea bătrînului — navelă de C. Bozbiți.
- Pag. 18 — Actualitatea, izvor al adevăratei poezii — de Traian Stoica.
- Opiniile cititorului: despre literatura pentru preșcolari — de Ana Năchescu.
- Schițele lui Caragiale văzute de Gion — de Anca Arghir.
- Pag. 19-20-21 — Scrișori... cu tona — reportaj de Marga Coșau.
- Farul 4 — capitolul X — roman de Maria Roman.
- Pag. 22-23 — „Cu acte în regulă”... — reportaj de B. Suru.
- Pag. 24 — Sfaturi practice — Răspunsuri la întrebările cititorilor.
- Pag. 25 — Modă — Cuvinte încrucișate.
- Pag. 26 — Copiii noștri!
- Pag. 27 — În jurul globului — Ecranul.
- Pag. 28 — D-ale teatrului — caricaturi de George Voinescu.

BORIS ANDREEV LA GALAȚI. După spectacolul de gala cu filmul „Balada voinicului”, actorul sovietic Boris Andreev a fost asaltat de numeroși admiratori care i-au oferit flori și i-au solicitat autografe.

Pentru revista noastră, apreciatul actor a scris următoarele: „Cititorilor revistei „Flacăra”. Folosesc acest prilej fericit pentru a mulțumi spectatorilor români pentru caldă primire. Urez succese depline în opera de înădîrire a prieteniei romino-sovietice. Boris Andreev, Iulie 1958.”

Fotografie de B. PETROVICI

PESTE 72.000 DE CETĂȚENI din țara noastră au intrat în durile donatorilor de sînge pătruși fiind de un înalt spirit umanitar și de solidaritate tovarășească.

Iată-o pe donatoarea de sînge Ana Maria Wilk, muncitoare întreprinderea „Lazăr Odön” din Tg. Mureș, în momentul cînd dădea o priză de sînge (stînga) și la locul ei de muncă (dreapta).

REZINARIILE DE LA COLBU, ca și cei din întreg sectorul de exploatare Pojorita (I.F.E.T.-Cimpulung), experimentează o metodă sovietică de colectare a rășinii de molid: rezinajul artificial. În acest scop, pe scoarța arborilor se efectuează canale de rezinare la capătul cărora se construiesc pungă din scoarță, în care se scurge rășina. Prin această metodă rășina este colectată în stare pură.

MUNICIPALITE DE PARIS

DEPARTEMENT DES TRAVAUX PUBLICS

DE PAR M. LE MAIRE,

MM. les Lieutenants de Maire & Conseillers-Administrateurs

ADJUDICATION DEFINITIVE

En bloc de au rabais, de ce qui reste à démolir de la **BASTILLE**.

Le 30-31-19 Décembre 1958

ON fait savoir, à tous ceux qu'il appartiendra, que le Mardi 23 Décembre prochain nous il sera procédé, en vertu de l'arrêté du Maire & Conseillers-Administrateurs du Département des Travaux Publics Municipal, tenu à l'Hôtel-de-Ville, en la Salle des Gouverneurs, heure de midi, à l'adjudication définitive en bloc de au rabais, des onze cents toises cubes environ qui restent à démolir à la Bastille, aux charges, clauses & conditions d'ici décernées communication dans les Bureaux du Département au Palais-Carlinat, Ville rue du Temple, & dans ceux l'Architecte de la Ville.

Les offres seront lues par le ministère de Procureur Tribunal, ou par les Parcelliers, à leur choix.

Paris, le 23 Décembre 1958. Le Maire, Louis de Selve, Conseiller-Administrateur, & Bouvier, Secrétaire de la Mairie.

DE 110 ANI datează acest butoi de vin construit în anul 1848 de un producător anonim. Vasul se află în pivnițele secției de vinuri din Mediaș și este folosit și azi, ca și acum 110 ani.

„DOMNIȘOARA NASTASI de George Mihail Zamfirescu scena Teatrului de Stat din rașul Stalin, cu artiștii Vl. Fătu și Vivi Condrea în rolurile principale.

HORIA, CLOȘCA ȘI CRIȘAN au fost închise, în anul 1784, în celule ce se aflau deasupra acestei porți. Este vorba de poarta de intrare a cetății Karlsburg (ce datează din secolul al XVIII-lea) din Alba Iulia.

BUCUREȘTI, ACEEAȘI PORȚIUNE DIN CALEA VICTORIEI...

... 1878

... 1908

... 1958

IN AJUTORUL LUI MISTER

In Statele Unite ale Americii există un mister al Justiției. Din această cauză, probabil, există și un ministru al Justiției — eventualmente mr. W. Rogers.

N-am avut plăcerea să-l cunosc nici măcar în fotografii. Imi imaginez un gentleman respectabil, căruiia îi plac „jurnalurile de note, recordurile și biblia. Mulți americani vorbesc în orele de mai sus.

Natural, s-ar putea să mă înșel și mr. Rogers să aibă cu totul alte preferințe. Un lucru însă îmi pare indubitabil: în ciuda atribuțiilor sale, ministrul Justiției al Statele Unite posedă o inimă caritabilă, plină de compasiune pentru soarta semenilor. De îndrăgind — mai precis: la 21 iunie a. c. — orașului Chicago i-a fost dat să găzduiască o terribilă manifestare a sentimentului în chestiune. La acea dată și în acel loc, mr. Rogers

ROGERS!

Biblioteca Centrală
Regională
de Hunedoara-Deva
PAMFLET
Dan DEȘLIU

↑ In Budapesta toamnei
lul 1956, un tânăr și
nevinovat ostaș un-
gur ucis după bunele
reguli fasciste. Sin-
tem convinsi că a-
ceastă fotografie a
ajuns și în S. U. A. To-
tuși în nici unul din-
tre discursurile sale,
mr. Rogers nu a pro-
testat împotriva oro-
rilor săvârșite de con-
trarevoluționarii care
au pingărit noțiunea
de om și umanitate.

← Linșaj. Victimele s-au
fătat degetele de la
mâini și picioare, iar
apoi alte membre,
care au fost luate de
haidamacii Ku-Klux-
Klan-ului și păstrate
în alcool... ca amintire.
Un aspect foarte obiș-
nuit în țara în care
mr. Rogers este mi-
nistru al Justiției și
de unde se dau lec-
ții de... democrație
și altora...

← Operație de trei sim-
plă în Sidi Bel Abbas
— Algeria; a) Intrarea
„civilizatorilor“ cu
tancuri și mitraliere
în sat; b) Executarea
tuturor locuitorilor
dovediți și demascați
ca aparținând sexului
masculin; c) Femele
și fetițele în lagăr.
Concludent și pentru
mr. Rogers, nu?

Pe chipul acestei mame din Port-Said agresorii colonialiști anglo-francezi și-au încrustat autografele cu mitralii. Să fi știut asta mr. Rogers?...

a rostit un discurs în legătură cu sentința pronunțată de tribunalul ungar în procesul lui Imre Nagy și al complicilor săi. A fost o cuvântare fierbinte, inflăcărată — aproape incendiară...

Accentele pătimase din alocuțiunea distinsului orator n-au scăpat — presupun — nimănuia. Examinându-le însă conținutul și orientarea e lesne de observat că ne aflăm în fața unei veritabile tragedii.

Da, tragedie — acesta e cuvântul! Pentru că — dumnezeule mare! — ce constatăm?

Omul de aleasă simțire, sufletul generos, consumat de flacăra umanitarismului, mr. W. Rogers, pe care providența pare a-l fi destinat să supravegheze balanța zeiței Themis în S.U.A., a fost împins de forțe obscure spre un adevărat conflict cu sine însuși — și nu numai cu sine însuși!

Se poate oare imagina acțiune mai stranie, mai penibilă, decât pledoaria unui ministru de așa ceva în favoarea unor criminali calificați ca atare și condamnați de propriul lor popor?

În Liban, armamentul și aviația americană puse la dispoziția regimului urit de popor fac zilnic numeroase victime. Bombele sînt „made in S.U.A.”; tunurile sînt „made in S.U.A.”; avioanele cu proiectile sub burți sînt „made in S.U.A.” Doar trupurile fragede ale pruncilor sîrtecași și ale mamelor aparțin libanezilor. →

În Nicosia (Cipru). Inamicii nr. 1 ai Marii Britanii. Prizonierilor li s-au capturat prăștile, condeiele de plumb, turcălețele de hîrtie și li s-au stîns zîmbetele pe buze... Și o ultimă întrebare: Cum se spune pe englezește „RUȘINE?” ↓

Dar — după cuvîntul eclesiastului — genunea pe genune o cheamă...

Ca și cum asta n-ar fi fost „de ajuns”, mr. Rogers a izbutit să descifreze în sentința de la Budapesta indiciul unei agresiuni masive pe care Uniunea Sovietică ar pregăti-o contra Statelor Unite! Vor fi pomenit oare zidurile din Chicago, de cînd există ele, o mai teribilă întîlnire între oiște și gard?

Oricum, e greu să-ți stăpînești indignarea văzînd în ce situație falsă l-au tîrît spiritele rele pe eminentul campion al compasiunii. Evident, expresia „spiritele rele” nu-i decît un eufemism. În fond, lucrurile ne apar mult mai grave: avem temeuri puternice să considerăm că mr. Rogers este — de ani de zile — victima unor mașinațiuni diabolice.

Gîndescă-se oricine: cum se explică faptul că un asemenea atlet al dragostei de aproape, capabil a se emoționa pînă la uitarea de sine și de uzanțele diplomatice, pentru executarea unor pogromiști — o asemenea „forță”, așadar, n-a luat niciodată poziție împotriva adevăratelor atentate la adresa păcii și umanității?

Cu doi ani în urmă, pe cînd mă aflam în S.U.A., s-a dezlănțuit agresiunea imperialistă din Egipt. Pirați ai aerului au făcut praf și pulbere Port-Said-ul, au incendiat sate și orașe lipsite de apărare, au ucis mame cu copii la sin... Presa, radioul, televiziunea, jurnalele cinematografice — au vorbit despre toate astea la timpul lor. De ce n-am auzit atunci glasul protestatar al ministrului Justiției din S.U.A.?

Cîteva zile mai tîrziu, după o lungă campanie de ațîțare pe bază de „Europa Liberă”, spioni, baloane „meteorologice” etc., s-a dezlănțuit rebeliunea contrarevoluționară din Ungaria. Sub egida lui Imre Nagy, sub comanda lui Páll Maleter, sub scutul moral (și metalic!) al oficinelor S.U.A. — au fost înarmați foștii horthyști, deținuți de drept comun, huligani și tirfe — pentru ca să înfigă baioneta în trupul tinerei republici a muncitorilor și țăranilor maghiari.

Ziarele, undele radiofonice, ecranele de proiecție din lume, gemeau sub avalanșa probelor monstruoase ale bestialității fasciste. Unde a fost, în acele zile tragice pentru omenire, neobositul adversar al vărsării de sînge — mr. Rogers? Cum de nu s-a sfișiat de durere, cum de nu a vuit de indignare, o atît de superbă și generoasă conștiință?

Există o singură explicație plauzibilă: complotul izolării!

Sînt absolut convins că mr. Rogers primea încă de atunci niște ziare tipărite special pentru domnia sa, în care nu se sufla o vorbă despre Egipt și Ungaria — așa cum astăzi, în loc de carnagiile din Algeria și lagărele din Cipru, i se prezintă probabil poze cu soldați francezi și britanici sădînd floricele la Sidi Bel Abbas, și pe coastele Yemenului. Este neîndoielnic că radiourile și televizoarele locuinței (sau locuințelor) domniei-sale, sînt conectate la o rețea secretă și că prin mijlocirea lor mr. Rogers află cu satisfacție că băieții din U. S. Navy îi învață pe libanezi înotul „crawl”, iar U.S. Air-Force lansează de cîteva luni încoace chewing-gumm — i lame de ras deasupra junglilor Indoneziei.

Revoltătoare perfidie! Sinistră mascaradă! Cine și cum îndrăznește să violeze buncredința a respectabilului mr. Rogers?

S-a mers, probabil, pînă acolo încît acum i se falsifică și realitățile americane. Poftim de mai protestează împotriva dixerăților cînd și se spune că la Little Rock elevii albi și negri se joacă de-a „hoții și vardiștii” sub privirea părintească a policemanilor, sau că în Georgia și Tennessee membrii Klan-ului croșetează pantalonăși pentru bebeluși „de culoare”.

Cît despre popularitatea și simpatia de care se bucură politica externă a țării sale — mr. Rogers trebuie să fi fost informat printre altele că vicepreședintele Nixon a raportat recent un succes triumfal în America de Sud, fiind literalmente acoperit cu... buchețele de „nu-mă-uita”.

Ei bine — dar asta nu se poate numi alt fel decît infamie!

Sînt sigur că oamenii cinstiți din lumea întreagă, imensa majoritate a populației globului, își vor exprima neîntîrziat revolta și oprobiul față de atari procedee incalificabile, cerînd cu toții într-un singur glas:

— Să înceteze jocul murdar! Să i se spună adevărul lui mr. Rogers și altora care-i împărtășesc tragedia! Vrem să-i auzim tunînd și fulgerînd pentru o cauză nobilă: pentru conferința la nivel înalt, de exemplu!

În loc de Post Scriptum. Ca o modestă contribuție la sfărîmarea sus-amintitului „complot al izolării”, publicăm cîteva documente fotografice, mai vechi și mai recente — în speranța că s-ar putea să ajungă în fine sub ochii anumitor personalități de peste ocean.

IN AJUTORUL LUI MISTER ROGERS!

PARINTELE UZINELOR

lucrind la secția de mecanică, în timpul schimbului de experiență efectuat în 1957 între uzinele noastre.

Construcțorul principal al lamiatoarelor, Gheorghe Lukici Ilusici, și el laureat al Premiului Stalin, a pornit din Ucraina acum un sfert de veac, ca să-și caute norocul în răsărit. Tînărul țeran ucrainian visa să ajungă la Vladivostok. Voia să se facă marinar. Dar hanii de tren nu i-au ajuns decît pînă la Sverdlovsk. Și s-a oprit acolo. A intrat în uzină. Au trecut ani. Și-a obținut diploma de inginer la Institutul politehnic din Ural. În scurt timp Gheorghe Lukicof a devenit un constructor de mașini a cărui autoritate și competență sînt recunoscute nu numai în U.R.S.S. Mașinile și agregatele sale se disting prin spiritul curajos de inovație, prin originalitatea soluțiilor, prin gradul înalt de automatizare și mecanizare. Un asemenea agregat este și uriașul bluming „1150”, pe care Uralmașul îl va livra Indiei în anul acesta și care are o capacitate de 2.500.000 tone laminate anual.

Iată-ne în forța grea a uzinelor. Halele vaste, iluminate fluorescent, mașinile și agregatele uriașe, nivelul înalt de mecanizare a lucrărilor cu mare volum de muncă, ritmul trepidant și totuși calm, organizat, în care se lucrează, impresionează nu numai pe cei care intră pentru întâia oară pe poarta acestei uzine gigantice. La fel de puternic te impresionează și oamenii de aici. La postul de comandă al presei hidraulice de zece mii de tone — agregat avînd înălțimea unei clădiri cu cinci etaje — o găsim pe Ana Gheorghievna Andreeva, care printr-o simplă apăsare de buton transformă lingourile uriașe de oțel incandescent în piese necesare multiplexelor mașini.

Aici munca grea a forjarilor se transformă din ce în ce mai mult într-o muncă intelectuală. Forjorul G. M. Kovalenko, laureat al Premiului Stalin, este un adevărat artist al meseriei sale. Gheorghe Mihailovici a venit în uzină în 1933, parcurgînd drumul de la ucenic la șef de echipă, devenind apoi unul dintre cei mai buni forjari ai Uralmașului. Echipa sa e fruntașă în întrecere, economisind anual zeci de tone de metal și dînd produse de calitate excepțională. Secretul său e simplu: gospodărirea cu grijă a fiecărui gram de metal, respectarea disciplinei tehnologice, buna întreținere a mașinilor și sculelor, ordinea de săvîrșită din timpul lucrului și, în sfîrșit, precizia și ritmul în care lucrează fiecare membru al echipei.

În secția de excavatoare o întâlnim pe trasatoarea Polina Ivanovna Matusova — o femeie încă tînără, timidă, care lucrează la masa de trasaj și al cărei glas de abia îl poți auzi — despre care nu poți bănuși că odinioară, în anii războiului, minuia pistolul-mitrălieră în pădurile Brianskului, în cadrul unui detașament de partizani. Măiestria de trasator a Polinei Matusova este de altfel cunoscută și de către muncitorii uzinelor „23 August” din București care au avut prilejul s-o vadă

Totdeauna marile succese ale Uralmașului se datoresc faptului că lozincă „Să nu ne oprim în creație!” — a fost însușită de mii de muncitori, tehnicieni și ingineri care participă activ la gospodărirea uzinei, la lupta pentru nou, pentru progresul tehnic, care nu se dau în lături de la nici un efort cînd e vorba să dea viață viselor celor mai îndrăznețe.

Acum cînd se împlinesc 25 de ani de la intrarea în funcțiune a Uralmașului, gîndurile noastre se îndreaptă spre tovarășii noștri din Ural, a căror prietenie am simțit-o întotdeauna. Uralmașul ne-a ajutat nu numai trimițîndu-ne mașini și agregate pe care le fabrică, ci și prin aceea că a constituit, pentru mai multe promoții de ingineri și tehnicieni romîni, o înaltă școală, unde s-au format ca specialiști. Aci au dobîndit o temelnică pregătire ingineri ca: Gheorghe Rădulescu și Aurel Bîrsan de la Combinatul Siderurgic Hunedoara, Takaes Otto de la Oțelul Roșu, Minel Costescu și Adrian Stroescu de la Uzinele „23 August” din București și mulți alții care pun cu succes în practică ceea ce au învățat la Uralmaș.

În ceea ce ne privește, pot spune că nu voi uita niciodată anii petrecuți în mijlocul oamenilor sovietici, în mijlocul celor de la Uralmaș. Nu poți uita modestia lor, simțul lor de răspundere, interesul și îndirjirea cu care lucrează, dragostea și atașamentul față de uzina lor, față de patria sovietică.

În zilele acestea, la cea de a 25-a aniversare a Uralmașului, toți muncitorii, tehnicienii și inginerii din țările socialiste frățești, care lucrează la mașinile făurite de acest harnic colectiv și care învață mereu din experiența lui bogată, urează fraților din Ural: mulți ani rodnică, spor la muncă și succese în construirea comunismului spre întărirea continuă a lagărului păcii și democrației.

Ing. Mircea BER
de la Uzinele „23 August”
București.

Unul din excavatoarele de dimensiuni... modeste, produse la Uralmaș, folosit în industria minieră: în 150 secunde el încarcă 60 tone minereu.

„Iată, proletariatul-dictator a creat încă o puternică cetate, a înălțat încă o construcție care va fi părintele multor fabrici și uzine”.

A. M. Gorki în 1933

u puțin timp în urmă ziarele noastre au anunțat intrarea în funcțiune a laminatorului de țevi de la Roman și începerea rodajului blumingului de la Hunedoara. Dar poate că prea puțini dintre cititorii noștri știu cine este „părintele” acestor mari obiective ale industriei românești.

Mașinile și agregatele de înaltă tehnicitate purtînd simplu inițialele U.Z.T.M. — inițialele frumozelor uzine constructoare de mașini grele din Ural, precursorul Uralmaș — au trecut de mult granițele Țării Sovietelor, devenind cunoscute în lumea întreagă. Cînd se vorbește despre Uralmaș, te gîndești și la uriașele combinate și uzine din Magnitogorsk, Nijni-Taghil, Komsomolsk pe Amur, Moscova, și la hidrocentralele de la Kuibîșev și Stalingrad, și la marile construcții de la Anșan (R. P. Chineză) și Nowa Huta (R. P. Polonă) și la uzinele noastre de la Roman și Hunedoara etc., etc.

depășind în goană obeliscul care marchează granița dintre Europa și Asia, apropiindu-se de Sverdlovsk și iată că deoată în stînga liniei ferate apare silueta masivă și totuși elegantă a primului gigant al industriei grele sovietice, Uralmașul — „părintele uzinelor” sau, cum i se mai spune, „uzina uzinelor”.

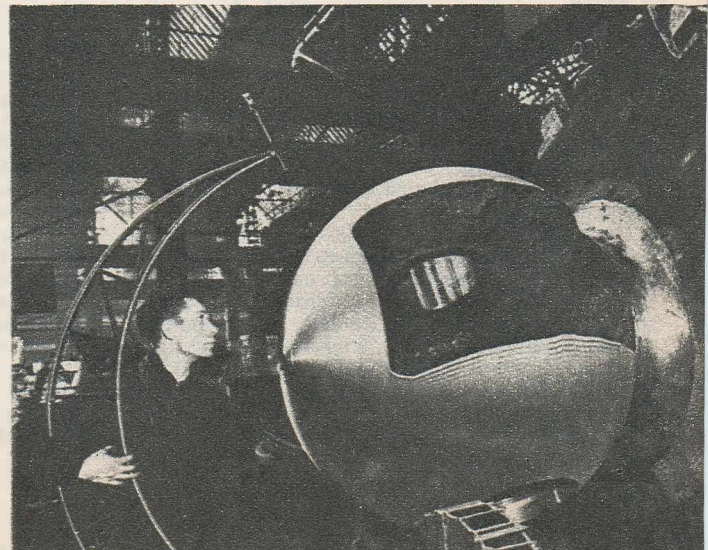
Pe locul unde se înalță astăzi marea ansamblu arhitectonic — e vorba de uriașele hale și coșuri ale uzinelor, locuințele muncitorești, bulevardele și parcurile inundate de verdeață — odinioară se întindea, nemărginită și de nepătruns, taigaua. Dar taigaua, cu troienele ei de zăpadă și cu gerurile ce coborau sub minus 40°C, a fost înfrîntă și oamenii sovietici prin muncă îndrjită au ridicat în timp record anul din primele obiective ale industrializării socialiste.

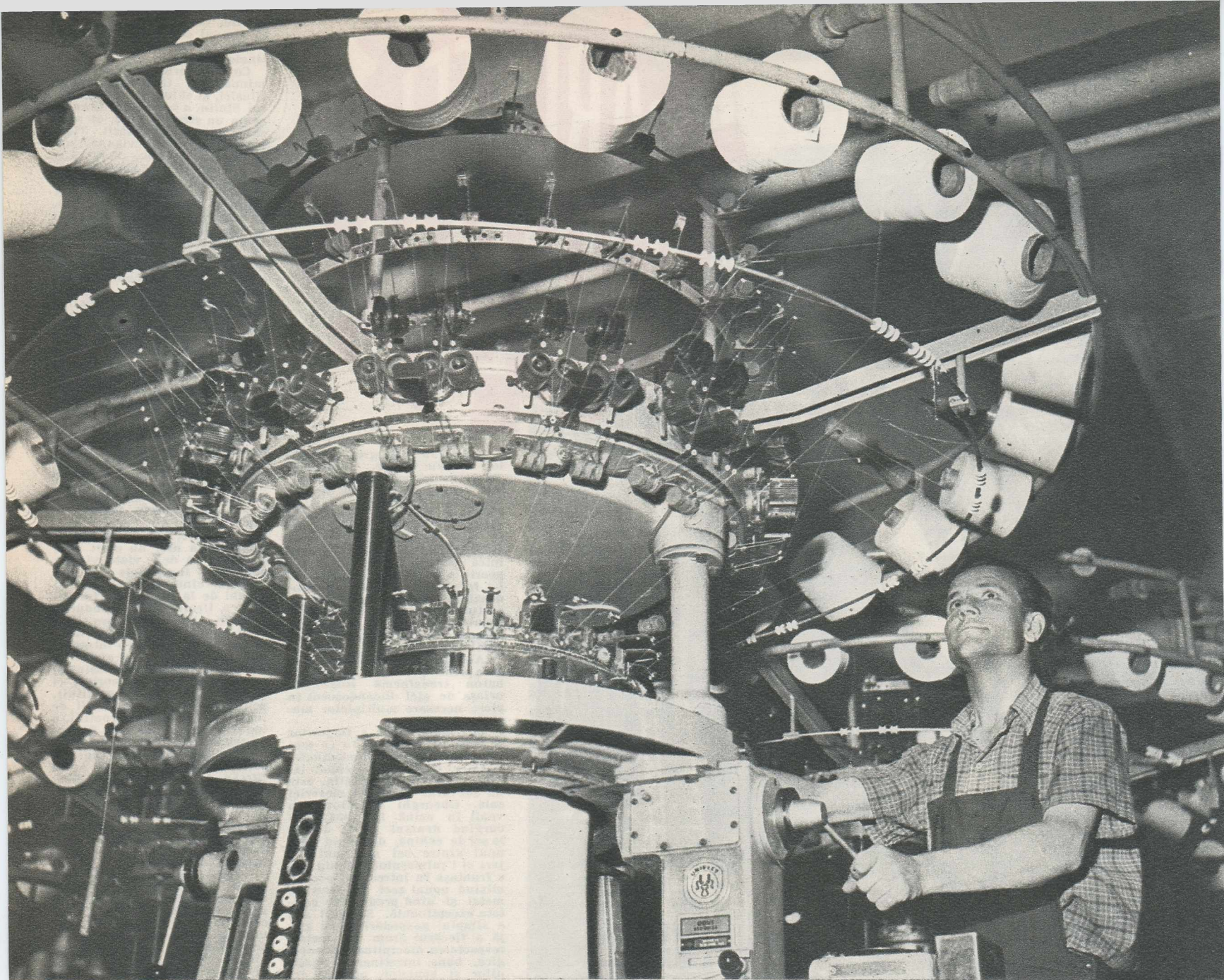
Cînd intri pe poarta uzinelor Uralmaș îți dai seama de la început că te afli într-o mare întreprindere socialistă. Halele uriașe scîldate în lumină, aleile asfaltate, scuarurile pline de verdeață, sînt o vie mărturie a grijii socialiste pentru om. În scuarul central al uzinelor

te întîmpină, instalat pe un fundament masiv de fontă, ultimul tun autopropulsat pe șenile care a ieșit de pe conveierul Uralmașului în ultima zi a războiului — și prezența sa nu constituie numai o aducere aminte despre contribuția eroică a colectivului uzinei la victoria asupra fascismului, ci și un puternic avertisment adresat celor care ar îndrăzni să tulbure munca pașnică a acestei mari cetăți.

În cei 25 de ani de existență, colectivul Uralmașului s-a adus la un uriaș aport la dezvoltarea industriei sovietice. În anii primelor cincinale, Uralmașul a construit utilaj pentru 18 turnale înalte de mare capacitate, mai multe zeci de laminatoare, poduri rulante de mare tonaj, excavatoare uriașe, instalații de foraj pentru industria petroliferă etc. În cursul anului trecut, de pildă, au fost construite aici 200 de noi tipuri de mașini și agregate de înaltă tehnicitate, printre care și instalația pentru forarea puțurilor verticale în minele de cărbuni — un sfredel uriaș care sapă puțuri cu un diametru de 6,5 m, accelerînd lucrările de foraj de 6-8 ori

V. M. Minin, cel mai bun strungar al uzinei, student în anul II la cursurile fără frecvență ale Institutului Politehnic din Ural, prelucrează o piesă a uriașului excavator pășitor.

Deși automate, mașinile „Interlock” nu trebuie lipsite de control. Mai ales când în fabrică se dă luptă pentru reducerea prețului de cost și, implicit, pentru calitate superioară.

CARTEA DE VIZITĂ

Reportaj de F. URSEANU

Fotografii de A. LOVINESCU

a o mare fabrică din Dealul Spirii:
— Cum stați cu prețul de cost?
— Mulțumim! Stăm bine cu... sănătatea!

Intrebare directă; răspuns cu tilc. Numai că tilcul are și el... tilcul lui. Ca să-l afli, e necesar să cunoști și-un aforism de „esență economică”, care circulă printre directori: „Cu cât scade mai mult prețul de cost în fabrică, cu atât e mai sănătos... directorul”.

Deci, răspunsul spune tot. S-a produs însă o derogare de la regulă: răspunsul „cu cheie” nu l-a dat directorul. Lipsește. Îi ține locul inginerul-șef: ing. Maria Kiselevici. În aceste zile, ea răspunde de treburile fabricii „Tricotajul Roșu”. Ce produce fabrica? Denumirea ei spune tot. Cât produce? Se pare că o cincime din necesarul țării în materie de tricotaaj. Ea furnizează, zilnic, magazinelor, 600-700 de com-

binezoane de damă, 3.000-4.000 bucăți scampo și alte mii de bluze și maiouri.

— Vă interesează numai prețul de cost? ne întreabă amabila gazdă — inginera.

— Exact!

— Scade!

— Asta înseamnă că s-a îndeplinit planul, și cel global și cel de calitate; înseamnă că s-au realizat economii; că au fost inițiative; că au fost inovații; că s-a îmbunătățit procesul tehnologic...

— Așa este! — confirmă inginera — numai astfel a putut să scadă prețul de cost al produselor noastre!

A scăzut, dar cu cât?

Răspunsul mi-l dau prozaicele cifre. S-a propus să se scadă prețul de cost cu 2,55 la sută; s-a realizat 3,21 la sută. Și sîntem abia la jumătatea anului...

Cum au reușit muncitorii din întreprindere să reducă astfel prețul de cost? Despre aceste

lucruri aflați mai jos. E vorba de ceea ce se cheamă economie, inițiativă, productivitate, luptă pentru calitate etc., etc.

Primul cuvînt l-au avut femeile

Să începem cu economia. Deoarece cu economia de materiale au pornit-o și cei de la „Tricotajul Roșu”. Încă de la începutul anului.

„Fabricăm pentru tricotaaje sute de mii de metri de mătase, de bumbac și tot felul de alte țesături; la rîndul nostru, cumpărăm de la alții accesorii mici, pe care le folosim ca material auxiliar: benzi, panglici, garnituri interioare pentru tot ce producem” — au spus oamenii din fabrică. Mai exact, femeile, fiindcă ele au aici cuvîntul greu (reprezintă 80 la sută din numărul lucrătorilor). „De ce n-am fabrica chiar noi aceste accesorii? — au zis tot ele. — În felul acesta vom reduce prețul de cost”.

Cît vezi cu ochii... se întinde banda rulantă din sectorul de confecții-damă. Reducerea prețului de cost a devenit și aici lozincă fiecărei muncitoare. →

Și propunerea a prins viață. Azi se lucrează în fabrică toate accesoriile. Avantaje? „Panglicile și benzile nu le mai plătim cu 30 de bani metrul, ci ne revin la numai 10 bani; nu le mai așteptăm cu sufletul la gură pînă ni le trimite furnizorul și, în plus, le facem după gustul nostru” — spun, pedante, cele cîteva sute de femei care au realizat ceea ce și-au propus la începutul anului.

Și bărbații au ceva de spus...

Nici bărbații nu s-au lăsat mai prejos. „Dacă-i vorba să reducem prețul de cost — au spus ei — avem și noi inițiativele noastre”...

— Dintr-o singură lovitură vom economisi două tone de bumbac pe an! — a anunțat meșterul Iulius Ostfeld, șeful secției de croit. Dar cum se va realiza aceasta? Tot materialul provenit din răscoitul decolteurilor de la maiouri, considerat material pierdut, îl vom folosi la garnisirea interioară a altor produse!

Așa s-a și procedat. Acum, la sfîrșitul primului semestru, secția de croit a și dat un „avans”: o tonă de bumbac economisit prin recuperarea acestor materiale care pînă nu de mult se aruncau.

★

Pentru scăderea prețului de cost, contribuția muncitorilor se manifestă sub diferite forme și în toate compartimentele. Iată...

... În ultimele luni, maistrul Adam Cianu, tehnicianul sectorului II, a „pus în picioare”, dintr-o dată, zece mașini vechi, aruncate printre hîrburile din magazine. Pentru readucerea lor la viață, n-a cheltuit nici un ban. Piese necesare „hîrburilor” au fost făcute în atelierul mecanic al secției. Azi, aceste „mașini vechi” însăilează zilnic sute și sute de bluze de damă și alte confecții, mai abitir ca multe mașini noi. Efectul? El se reflectă, desigur, în procentajul acela, mic dar foarte prețios, de 3,21%, care reprezintă scăderea intervenită asupra prețului de cost.

...Deși sînt numai din oțel, acele mașinilor mecanice de tricatat sînt prețuite de parcă ar fi de aur. Numai așa se explică cum fiecare ac e atît de bine... gospodărit. Există chiar o evidență a bunei folosiri a acelor și ea constituie și un criteriu de premiere a muncitorilor. Cauza? Problema confecționării în țară a unor astfel de mici andreele n-a fost încă

lată-i și pe cei trei inventatori ai „călăreșilor”: Alexandru Goldfarb, Iosif Jitaru și Iosif Bardua.

Meșterul mecanic Cianu se interesează zilnic de felul cum funcționează cele zece foste „hriburi” pe care le-a readus la viață.

Iată și ultimul model: jachetă și fustă din tricot. Prototipul va fi trimis în producție, cu recomandări și indicații concrete asupra posibilităților de economisire a materialului.

rezolvată. Ele sînt încă aduse din import. Tricoterii au înțeles bine acest lucru și veghează la o strașnică economie de ace. Urmarea: în fabrică nu mai poți vedea nici o mașină care să stea degeaba din cauza lipsei „andrelelor” acestea. Fiecare ac e păstrat cu sfințenie, fiecare ac, pe cît posibil, se repară...

Interviu „călăreții”...

Am cunoscut în fabrică trei meșteri, „unu și unu” — cum se zice. Toți trei, voinici ca niște atleți, toți trei cu ani mulți de experiență, toți trei cu aceeași pasiune: invențiile și inovațiile. Să vă descriu numai una din invențiile lor. Mai întîi însă, să vi-i prezint: Iosif Bardua, Iosif Jitaru și Alexandru Goldfarb. Cei doi „Iosif” și meșterul Sandu au inventat un patent pentru oprirea automată a mașinii de țesut, la ruperea vreunui fir. Despre ce e vorba? După cum e ușor de înțeles, o mașină care continuă să meargă cu un fir rupt dă un material defect. Or, cei trei inovatori au născocit un dispozitiv electromecanic, care veghează asupra fiecărui fir, deși mașina are 4600 de fire. La prima rupere mașina se oprește automat. Așa a crescut mult calitatea produselor și, prin aceasta, a scăzut numărul articolelor insoțite de etichetele: „calitatea a II-a și a III-a”.

Invenția celor trei meșteri, cunoscută în lumea textilistă sub denumirea de „dispozitiv cu călăreț” — fiindcă pe toate cele 4600 fire „călărește” cîte un „dispozitiv” — a ajuns cu iușeală și în alte fabrici din aceeași ramură.

Ce fac acum creatorii „călăreților”? Nu-i un secret. Dimpotrivă. Își pregătesc mașinile pentru un produs mult așteptat: confecții pentru femei, din fire de nylon.

La mașinile din marea hală, unde stăpînește priceperea celor trei meșteri inventatori și prieteni, s-a mai luat recent o inițiativă. O inițiativă care, în mod categoric, reduce prețul de cost. La anumite țesături au fost înlocuite, la urzeală, firele de mătase artificială cu fire de celofibră. Primele fire costau 27 lei kilogramul; cele de celofibră, numai 18 lei kilogramul. Noul produs, născut din împletirea acestor două feluri de fire, nu-și schimbă cu nimic calitatea față de cel vechi. În schimb, prețul de cost a fost redus cu 9 lei la kilogram...

...Vizita la „Tricotajul Roșu” nu poate ocoli un sector important — chiar foarte important pentru cumpărătoare: sectorul creatorilor de modele. Aici se nasc modelele pentru toate fabricile de tricotaj. Sintem încă în miezul verii și, totuși, ultimele prototipuri de rochii din jersey, din lînă, jachete, fuste-tricot, bluze — ce se vor purta toamna și iarna viitoare — sînt gata să plece la expozițiile de modă sau direct la ateliere.

Și fiindcă nici talentatele creatoare de modele nu uită că au datoria să lupte pentru reducerea prețului de cost, o dată cu recomandarea modelului, recomandă și metoda prin care fiecare material să poată fi croit cît mai economic. „Gustul și eleganța nu exclud economia” — spun creatoarele. De altfel, aceasta-i și cartea de vizită cu care „Tricotajul Roșu” își prezintă produsele.

Cifre, cifre... Pentru reducerea prețului de cost s-au depus serioase eforturi — ne spune Milo Schirding, cel care se ocupă în fabrică, exclusiv cu această problemă.

Victor KERNBACH

PRIVIND SECERA ȘI CIOCANUL

*Toată lumea orea pace:
Omul și roca, iarba și inima mea.
Cît timp aerul tace
Și curge lumină din solara cișmea.*

*Cu secera adun pîine, cu ciocanul orase fac
Pentru mine, pentru deac.
Fără ele
Pîinea, orașele, nu sînt ale mele.*

*Secera și ciocanul se întretaie în mine
Ca și pe semnul etern.
Ele-mi sînt drum și puls și lumină,
Și gîndul matern.*

*Dacă alcoolul războiului, negru,
S-ar prelinge aprins,
În lumina semnelui pur și integru
Îl va stinge fiecă ins.*

*Astăzi în voințele noastre se-asterne
Gustul păcii eterne,
Din lumină în lume prelinș.*

Gheorghe SCRIPCĂ

SCHIMB DE NOAPTE*

*Bat războaiele! Hai, zbori.
Cîntec nou, de viață dornic!
Fă să crească, larg și spornic,
Gama vie de culori!*

*Mîna harnică-n alint,
Mîngîie,
Înnoadă firul,
Ca-ntr-un vis de flori și-argint...*

*Iar pe gamele culorii,
Omul astăzi este zeul
Care-n zori uimește zorii:
„Uite, frate, curcubeul!”...*

MĂTASE PENTRU STEAGURI

*Mătase pentru steaguri... steaguri...
steaguri...*

*să fluture pe-nalte cuceriri,
pe străzi, în parcuri, pe alei, în praguri--
cu foc nestîns de-aoint și trandafir!*

*...În curgerea mătasei — ca un rîu,
bătrînul nostru țesător oisează
și copleșit de steaguri pin'la briu,
el pare-o santinelă veșnic trează.*

*...Mătase pentru steaguri de văpaie,
să fluture pe sat și pe oraș,
cum flutură, la dînsul pe războaie —
un steag aprins... de muncitor frunș!*

* Din ciclul în pregătire „Fire de soare”, dedicat țesătoarelor de la „Industria bumbacului B” din București.

E vorba de bun gust DAR ȘI DE ALTCEVA...

Autorii zicalei care a acordat păsărilor dreptul de a pieri (și cu atât mai mult acela de a supraviețui) pe limba proprie nu s-au gândit, desigur, că vor întâmpina rezistență din partea unor privighetori specializate în... muzică ușoară. Înainte de apariția acestora, exista obiceiul de a spune Ilenei: „Te iubesc” în loc de „I love you” și de a fi întrebată de la obraz „Unde te duci?” fără a se folosi nobilul „ou t'en vas tu”... Dar acestea sînt vremuri îndepărtate, demodate. Ce farmec ar mai avea azi slagărul dacă i-ai înțelege toate cuvintele? S-ar putea ca, doamne fereste, să și se pară prea „de-ale noastre” și atunci s-a dus farmecul oftării romantice în fața unui text necunoscut și, de altfel, de nerecunoscut în urma savantei pronunții a privighetorilor de ocazie.

Dar, vorbind de data aceasta serios, nu există absolut nici un temei de natură artistică prin care să devină necesară interpretarea cu precădere a „slagărelor” apusene. Avem suficiente cîntece românești plăcute, reușite. Compozitorii noștri de muzică ușoară sînt sprijiniți, încurajați să creeze altele noi. Și nu ne îndoiim că vom avea cîntece din ce în ce mai frumoase. Iar dacă e vorba totuși de cîntece de valoare de peste hotare, atunci trebuie să fie cîntece care au și texte de valoare. Și acestea ar putea fi traduse. Avem doar atîția poeți capabili, cunoscători ai subtilităților metrice ale textelor de muzică ușoară; de ce n-ar putea fi folosit talentul lor și în scopul relevării conținutului atât de interesant al unor cîntece străine care sînt într-adevăr valoroase? (Deși mărturisim încă o dată, preferăm cîntecele compozitorilor romîni, impregnate de „sufletul nostru național”).

Sau poate cumva cîntatul în limba străină are drept scop să pună în valoare talentele poliglote ale interpretului? Mai întîi că ascultătorii nu au întotdeauna pretenția de a avea aceleași talente; și apoi, atunci cînd le au, preferă să... le uite în fața eforturilor eroice ale multora dintre interpreți de a evita primejdia luxațiilor de limbă. Poetul spunea într-o fabulă: „Nu învățați copilul care-ncepe / Nici un cuvînt pe care nu-l pricepe”.

...Se pare însă că ceea ce este valabil la copii nu se aplică și la adulții care vor cu orice preț să dovedească cum nu trebuie pronunțată o limbă străină și mai ales cum nu se poate face poezie fără să știi... despre ce e vorba.

De curînd, membrii unei echipe engleze de fotbal, oaspete al țării noastre, care ascultau cu plăcere într-un restaurant muzică ușoară romînească, au început să se întrebe curioși în ce limbă se cîntă, de îndată ce solistul, din curtoazie, s-a aventurat printre stîncile fonetice ale lui „The man i love”.

Toate acestea au făcut parte cîtăva vreme dintr-o anecdotică inofensivă. Este timpul însă să se seziseze și latura serioasă, dacă nu chiar gravă, a faptelor. De curînd, o tinăra foarte talentată cîntăreață, care urma să fie angajată într-un local, ne împărtășea astfel (cu cea mai mare bună-credință de altfel) temerile ei:

— Dar dacă nu mă vor primi pentru că nu știu să cînt *decît* romînește?

Am fi voit să răspundem acestei soliste cu aceleași cuvinte, aranjate într-o altă ordine:

„Nu te vor primi *decît* dacă știi să cînti romînește”.

Este de sperat că Oficiul Muzicanților de local, ca și teatrele de estradă, ca și O.S.T.A., ca și organizatorii tuturor balurilor și festivalurilor din cele șapte zile ale săptămîinii, vor întări în asemenea răspuns cu măsurile concrete așteptate de atîta vreme.

I. HRISTEA

Maestrul Avachian și talentatul său elev, Cozighian Varujan.

„...Era lungă, desigur, calea aceasta. Cît de scurtă mi s-a părut!”

Cavintele de mai sus poartă unul dintre ultimele mesaje enesciene. Artistul le-a rostit, nu cu mult înaintea morții, într-unul din interviurile sale radiofonice. Dar drumul acesta care, pentru Enescu, „a început pe cîmpia moldoveană”, avea să-l ia mereu de la început, mulți, tot mai mulți dintre tinerii soliști din patria sa. Cei care vor să „ghicească” viitorul muzical al țării noastre au prilejul să urmărească în aceste zile, pe scena Ateului, forța tinerilor ce-și verifică puterile înaintea marelui concurs internațional Enescu, care va începe în București în luna septembrie. Vă prezentăm pe cîțiva dintre ei...

Pasionat după Bach

Cum a ajuns pianul în casa familiei Grigore? Mama adolescentului de azi, care adorase muzica întocmai ca și toți ceilalți șase frați ai ei, nu și-a putut permite în trecut luxul unui pian. L-a oferit însă, cu nădejdi ascunse, primului ei fiu. Iar Dan nu a așteptat prea mult. La 4 ani îi cunoștea atît de bine claviatura, încît s-a născut prima compoziție: „Dănuț-vals”. La șase ani, pe cînd asculta la radio transmisiunea unui miting închinat celei de a doua aniversări a Republicii, Dan Grigore compune aproape pe neașteptate marșul „Trăiască Republica”, urmat nu mult mai tîrziu de un „Marș de 1 Mai”. Și numărul „opus”-urilor ar fi fost cu mult mai mare dacă tînarul lor compozitor, netrecîndu-le întotdeauna pe portativ, nu le-ar fi uitat. Dan Grigore are acum 15 ani și cea mai mare pasiune a sa este Bach. Iar marii noștri specialiști, în frunte cu maestrul Mihail Jora, cred să întrevadă în el talentul unui nou Enescu sau Dinu Li-pătti.

O poveste obișnuită

Degeaba ai scruta, în cei douăzeci de ani de viață ai Alexandrinei Zorleanu, vreo întimplare inedită. Dacă viitorul îi va face pe autorii de biografii romanzate să-i studieze trecutul, s-ar putea ca aceștia să rămîină dezamăgiți. Deși, de fapt, este minunat așa: să începi pianul de la cinci ani, să fii cotată cu „exceptional” la conservator, să obții, începînd din 1953, premii din doi în doi ani la concursurile naționale, iar apoi să dobindești primul succes peste hotare la Festivalul de la Moscova... „Ce poate fi mai simplu?” — ești tentat să spui astăzi. Dar ce-ai fi spus oare în urmă cu cîteva decenii, pe vremea cînd Enescu își începuse, cu atîtea dificultăți, lungul său drum prin lume? Pe atunci nu existau nici concursurile naționale, nici comisiile care să-ți cîntărească cu grijă aptitudinile și să-ți aleagă îndrumătorii cei mai potriviți. Da, drumul Alexandrinei a fost (și este) alît de drept, încît dacă o întrebî cum își petrece viața, își răspunde simplu și parcă mirată: „Stădiez

Vor cuceri oare PREMIILE ENESCU?

(muzică — n.n.), ascult (muzică — n.n.), citeșc (despre muzică — n.n.), discut (firește, muzică — n.n.), merg la spectacole (muzicale — n.n.)! „Dar să nu credeți că Zorleanu Alexandrina este unilaterală; îi place tot, de la pictură pînă la teatru și literatură, cu condiția, firește, să aibă valoare artistică. Și pînă la urmă, totul se cristalizează pe șiragui alb și negru al clapelor care îi răspunde, zi de zi, tot mai fidel. Iar emerita profesoară Florica Muzicescu, ascunzîndu-și zîmbetul satisfăcut, își amintește că nu mai e mult pînă în septembrie și la plecare îi spune sever și tardru: „Să vii și duminică!”

Alături de maestru

Cozighian Varujan a ajuns la vîrsta artistică la care, dacă spui „speranță”, spui prea puțin. Trei premii întîi naționale și doi lauri ai Festivalurilor internaționale se numesc, chiar și în cazul artiștilor de viitor, un „venerabil” trecut. Zadarnic ai căuta în biografia sa tradiții muzicale. Tatăl său este frizer la Constanța, oraș în care Varujan și-a început (destul de tîrziu de altfel, la 12 ani) primele studii violonistice, cu profesorul Alexandrescu. Dar între foștii elevi ai acestui profesor se afla și cunoscutul îndrumător al actualei generații de violoniști, maestrul Avachian, care a avut o

dată ocazia să-l asculte; apoi, Varujan Cozighian a primit de la el cîteva lecții sporadice în cursul vacanței, ca să devină, mai tîrziu, studentul clasei Avachian de la Conservatorul „Ciprian Porumbescu”. Relațiile între profesor și elev se strîng într-atîta încît, pînă la urmă, Cozighian este invitat de maestru să se stabilească la domiciliul acestuia. De atunci este greu să mai despartî studiul de restul vieții tînarului violonist. Pentru că în casa profesorului muzica te pîndește la tot pasul. Aici s-au cizelat și interpretarea Concertului în re major de Mozart, și Sonata a III-a de Enescu, și Concertul de Hacıaturian, aici se modelează în prezent Sonata a II-a de Enescu; și toate se vor verifica în scurtă vreme pe podiumul marelui concurs...

Ne-au vorbit trei concurenți. Ar fi putut să ne mai vorbească Ștefan Ruha, recentul învingător al concursului Ceaikovski, Daniel Podlovski, vechi tovarăș al lui Cozighian în materie de profesor și de... premii, Liana Șerbescu și mulți alții. Dar poate că ne vor vorbi, mai convingător, la concurs.

H. IONESCU

Fotografii de I. ȘERBAN

De la cei mai mari ca tine ai întotdeauna cîte ceva de învățat. Dan Grigore, pianistul în vîrstă de 15 ani, își respectă colega mai „vîrstnică”: Alexandrina Zorleanu are 20 de ani!

ZGÂRIE-DORII SU

În țara care deține recordul mondial al cursei înarmărilor și al isteriei războinice, se petrec, în ultima vreme, evenimente semnificative.

În timp ce văzduhul și străfundurile Oceanului zis Pacific se cutremura în involburarea exploziilor nucleare din insulele Bikini și Eniwetok — Cas Albă și sediul O.N.U. erau asediați de nesfârșite coloane de mii de manifestanți sosiți din diferite părți ale țării, într-un impetuos marș al păcii, pentru a cere să se înceteze experiențele cu armele atomice și cu hidrogen, să fie promovată politică de coexistență pașnică și nu una războinică de înțepire a înarmărilor nucleare și de tergiversare a convocării unei conferințe la nivel înalt.

În țara celor mai înfocați ațâțatori la război, presiunea opiniei publice a determinat crearea unui „Comitet național de acțiune neviolentă împotriva armelor nucleare”, ai cărui membri organizează acțiuni din cele mai variate, de la greva foamei pe culoarele sediului Comisiei pentru energia atomică din statul Maryland și pînă la actul eroic al celor patru americani care — în ciuda amenințărilor de a fi acuzați de „dispreț față de Congres” — s-au îndreptat, pe bordurile micilor ambarcațiuni „Golden Rule”, spre atolul Eniwetok, în semn de protest față de experiențele nucleare americane.

În aceleași State Unite ale Americii, Bernard Baruch, unul dintre inițiatorii politicii atomice „de pe poziții de forță” a S.U.A., a ajuns să declare că „în zilele noastre o inspecție nucleară bazată pe garanții este posibilă” și că „posedarea bombei atomice de către orice țară reprezintă o primejdie pentru toți” iar Charles Porter, membru al Camerei Reprezentanților, a declarat după călătoria la Eniwetok că „încetarea experiențelor este unicul prim pas posibil pe calea unei dezarmări eficiente și a unei păci adevărate” și a cerut în mod deschis „sistarea experiențelor, deoarece ele înseamnă cursa înarmărilor”.

Toate aceste fapte și multe, multe altele dovedesc că poporul american este unanim în dorința de a înlătura coșmarul primejdiei declanșării unui cataclism atomic ce planează asupra sa, a întregii omeniri și a generațiilor viitoare. De aceea el se alătură celorlalte popoare ale lumii pe calea luptei împotriva continuării experiențelor cu arme nucleare, pentru a determina cercurile guvernamentale să vină în întimpinarea propunerilor de pace ale țărilor socialiste în frunte cu U.R.S.S. Poporul american este astăzi din ce în ce mai conștient că lupta sa și a sutelor de milioane de partizani ai păcii de pe glob va aduce în cele din urmă, în casele și inimile oamenilor de pretutindeni, liniștea și pacea

↑
O coloană nesfârșită pe străzile New Yorkului. Este impunătorul „Marș al Păcii”, despre care revista vestgermană „Münchner Illustrierte” scria că „niciodată New York-ul nu a mai văzut așa ceva!”

„WALK FOR PEACE”

ASEDIUL... PĂCII

Mii de manifestați americani s-au îndreptat spre sediul Organizației Națiunilor Unite, cerind reprezentanților S.U.A. și ai celorlalte puteri occidentale din acest înalt for internațional adoptarea unei politici menite să ducă la instaurarea unei păci trainice în lume. „Vrem să-i apărăm pe cei născuți și să-i salvăm pe cei care încă nu s-au născut” — iată crezul manifestațiilor.

Un aspect deosebit de emoționant din cursul marșului păcii de la Wilmington la Washington — copiii manifestează cerind încetarea experiențelor cu arme nucleare. „Laptele nostru este otrăvit” — e scris pe una din pancarte, denunțându-se astfel pericolul de moarte pe care-l reprezintă pulbera radioactivă rezultată de pe urma experiențelor cu armele atomice și cu hidrogen.

NE REVEDEM LA STOCKHOLM!

De vorbă cu
JAMES ENDICOTT

Mă aflu în sala de așteptare a aeroportului din Kiev. În momentul în care m-am adresat grijuliei și politicoasei dispecere, care realiza performanța de a vorbi cu egală cursivitate trei limbi principale și totodată foarte diferite — engleza, chineza și rusa — un bărbat între două vârste, cu statură athletică, aparținând unui ne definit nord, a tresărit și mi s-a adresat jovial, într-o engleză impecabilă:

— Sinteți român? Încă n-am vizitat țara dv., dar se află pe agenda mea, la loc rezervat. Eu sint canadian.

— Ziarist și dv., poate?
— Nu. Fac parte din mișcarea partizanilor păcii. Firește, nu este propriu-zis o profesie — doar o profesie de credință...

La auzul acestor cuvinte, am tresărit:

— Nu cumva... sinteți domnul James Endicott?

— În persoană.

— În sfârșit — am exclamat eu bucuros — mai bine mai tirziu decît niciodată. La Moscova nu erați de găsit niciodată...

— Iar eu sint de acord cu Shakespeare că totul este bine cînd se sfîrșește cu bine. Ce voiăți să aflați de la mine?

— Ei, multe și de loc mărunte — am mărturisit, cîștigat de tonul acesta deschis, simplu. De pildă, în primul rînd, cum izbutiți să desfășurați campania pentru pace în țara dv.

— Cu mii de primejdii — spuse Endicott, cu glas voit grav și apoi, zîmbind din nou, începu să ne explice gesticulînd ca un meridional. Vedeți, noi nu mai sintem un dominion britanic, însă nici nu ne putem lăuda cu altă independență decît cea „de jure”. În fapt, ne americanizăm repede. Peste 60 la sută din industria Canadei — mai ales cea grea — este de pe acum subordonată trusturilor yankee, în urma ultimelor investiții. Invasia se produce în același ritm și pe ecranele cinematografele, pe scenele teatrelor, în librării.

Riscurile meseriei de... partizan al păcii

— În asemenea condiții — continuă dl. Endicott — îți poți închipui și dumneata de ce orice activitate cu caracter progresist este privită cu ostilitate în unele cercuri suspuse ale țării noastre. Asta mă obligă să „pîndesc” fiecare întoarcere în țară cu alte emoții și, uneori, mi se procură mici aventuri, neplăcute pe moment, dar pline de învățăminte. James Endicott scoate, cu o

mișcare rapidă, un carnet cu scoarțe roșii, pașaportul, și mi-l arată:

— Un simplu petec de hirtie, dar citeodată dă loc la adevărate bătălii ca să-l menții. Asta în special cînd mă întorc din țări ale adevărului...

— Și cum ieșiți atunci din încercătură?

— După inspirația momentului — dar întotdeauna cu convingerea fermă, care devine — în ciuda piedicilor — convingerea unui număr din ce în ce mai

James G. Endicott.

respectabil de canadieni, că apăr o cauză mare și dreaptă. Prima dată mi-am amintit la timp de un paragraf din Constituție care oferă canadienilor dreptul de a reveni de oriunde, în patrie, chiar fără viză... Apoi, cînd au vrut să-mi confişte pașaportul, am replicat — și în ochii lui Endicott strălucește, dîndăruțul ochelarelor cu ramă, un suris de student tare în pozne — că pașaportul îmi aparține și nu-mi poate fi luat decît dacă guvernul obține, prin sentință judecătorească, dreptul de a mi-l cumpăra în schimbul celor 10 dolari cît mă costase...

— Ați obținut cîștig de cauză?
— Temporar, da. Guvernul a luat însă notă de trucul meu și s-a asigurat. Acum privește.

Citesc uimit o mențiune de un umor pur britanic, depășind și pe Stephen Leacock: „Acest pașaport este proprietatea guvernului”

lui canadian și nu se află decît provizoriu în minile deținătorului său actual“.

— Așadar, acum sinteți mai mult la discreția șicanelor pe care vi le atrage nobila dv. sarcină...

— Da. Mai ales cînd aceste șicane poartă eticheta formalităților vamale, atunci ele justifică cele mai minuțioase percheziții și îndelungate scotociri ale bagajului...

Un ziar cit o batistă

— Îmi închipui atunci că și „bagajul“ cultural de care vă puteți folosi este sever controlat și limitat.

— În stadiul actual nici nu ne poate trece prin gînd să folosim, de pildă, radiodifuziunea sau presa de mare tiraj. În general, de altfel, eu personal chiar prefer — afară de „turneul“ de vreo 10.000 de kilometri pe care îl întreprind de două ori pe an — să răspîndesc ideile partizanilor păcii pe calea unor conversații de la om la om, sau prin coloanele acestui ziar pe care îl tipăresc doar eu cu soția mea, la o mică mașină, și îl răspîndim din mîna în mîna. (Și vicepreședintele Consiliului Mondial al Păcii îmi dăruiește micul dar prețiosul sol, purtător al mesajului de o înaltă forță morală).

Și eu consider ca o datorie a mea să fac acest lucru, deoarece nu oricine poate avea norocul de care m-am bucurat eu: al unei confruntări complexe, pe alocuri violentă, între educația primită, ideile gata confecționate, și o realitate uriașă, în marș impetuos.

„M-am născut în China“

— Îmi iertați ignoranța în privința biografiei dv. dar se poate

ști unde ați avut prilejul acestei confruntări?

— În China, care — țin să se știe — este locul meu natal. M-am născut la nord de Ciun Kin, într-un ținut de la poalele munților, unde tatăl meu activa ca misionar...

Ca să ne convingă în modul cel mai elocvent, Endicott ne face o spectaculoasă demonstrație a cunoștințelor sale de limbă chineză, pe baza celor patru sensuri ale cuvîntului „bin“ și a celor patru intonații corespunzătoare: înaltă, baritonală, rapidă, neutră. Are grija să ne precizeze, cu o savuroasă mimare a pedanteriei unui filolog și dezinvolta modestie, că vorbește doar „după ureche“ și un simplu dialect. Un dialect care are însă virtutea de a fi vorbit de încă o sută de milioane de oameni...

— Da, China a fost marele laborator al transformării mele radicale. Dragostea nelimitată pentru poporul chinez mă însuflețește în egală măsură ca și pe soția mea Mary, autoarea cărții „Cinci stele deasupra Chinei“. Am urcat acolo un drum anevoios, dar care m-a dus treptat la porțile adevărului: doi ani de zile consilier tehnic al lui Cian Kai-și (în paranteză fie spus, totdeauna precizez că a ajuns unde a ajuns fiindcă nu mi-a urmat sfaturile), în acești ani am reușit să uit istoria învățată în universitate și să o pricep pe cea făurită sub conducerea lui Mao Tze-dun, pe care îl consider o personalitate deosebit de remarcabilă.

Bineînțeles, mai tîrziu, în 1944, cînd le-am aruncat în față oficialităților nordamericane, cu care eram obligat să am legături, părerea mea sinceră despre mirșăviile Gomindanului, au regretat profund că sint canadian și nu

un cetățean al S.U.A., care să poată fi urmărit pentru „trădare“.

Mi-am găsit însă curînd altă „profesie“: am intrat în rezistența chineză, la Șanghai. Colaboram la editarea și difuzarea unui ziar. Am dus această activitate timp de doi ani... Și nu pierd nici un prilej — de cînd China este democrație populară, de cînd țara sutelor de milioane de clienți a devenit țara unor uimitoare realizări, care impun oricui respectul — să mă țin, pe cit pot, în ritm cu pasul gigantului trezit din somnul de veacuri.

Am vizitat și ținutul unde m-am născut: în locul funcționarului aducînd lista dărilor de la

102 THE CANADIAN FAR EASTERN NEWSLETTER 102

Vol. 15, No. 122 — Toronto, Ontario, Canada — 1971

Dear Friends,
This is the 122nd issue of the Newsletter. It contains news and information from the Far East, including news from the United States, Canada, and other countries. The newsletter is published quarterly and is available to subscribers for a small fee.

Impressions of Cayton

Letter from Mrs. S. S. Cayton, June 1971
Dear Friends,
I have just received your Newsletter and was very pleased to read it. It is a very interesting and informative publication. I am sure that it will be of great help to many of our friends who are interested in the Far East.

The Newsletter is a very good example of what can be done with a small amount of money. It is well written and well edited. I am sure that it will continue to be a valuable publication for many years to come.

I am sure that you will be very pleased to hear that I am still very active in the Far East. I am still working on my book and am sure that it will be published in the near future.

I am sure that you will be very pleased to hear that I am still very active in the Far East. I am still working on my book and am sure that it will be published in the near future.

Un exemplar al micului ziar redactat și tipărit de James Endicott și soția sa.

oraș, vin tractoare. Acolo, pest puțin timp un milion de oameni se vor muta în altă provincie pentru a se putea asigura termnarea unei uriașe hidrocentral de pe cursul lui Ian Tzi...

Cînd ești martor la asemenea fapte de epopee scrisă cu simplitate și abnegație, devii perfect conștient de tezaurul ce reprezintă pentru popoarele lumii o pace durabilă.

— Iată că mi-ați destăinuit unul din secretele neobositei dv. activități, de adevărat „misionare zburătoare“ al păcii...

— Da, ai dreptate — China și Uniunea Sovietică sint totdeauna pentru mine ca Gea, zeita pămîntului, a cărei îmbrățișare dăde semizeului antic puteri noi... Ș pe urmă nu trebuie să uitați: an opt copii și șase nepoți — nu vreau să port doliu după nici unu dintre ei... Este un mic detaliu personal, pe care încep să-l înțelegă pînă și oamenii cei mai expuși să cadă victime mașinilor infernale a sloganurilor războiului lui rece: oamenii simpli din S.U.A.

... „Atențiune, atențiune! Avionul București-Sofia pleacă pest cinci minute“. Anunțul ne-interrupt din păcate convorbire. Despărțindu-mă însă de James Endicott, cel atît de așteptat în timp și neașteptat prin confidențele sale spontane — dînsu mi-a strigat:

— Avioanele ne despart, însă ne vom întîlni la Bombay, în Brazilia, sau la dumneata acasă. Și în orice caz, în curînd, vor revedea la Stockholm pe reprezentanții poporului român. Planeta aceasta nu e prea mare, nici prea mică — este tocmai pe măsura noastră, a celor care iubim pacea!

Eugen B. MARIAN

OPINII

DOCUMENTAR EVOCATOR sau DOCUMENTAR CONTEMPORAN?

În ultimele luni, documentarele studioului „Al. Sahia“ însoțesc cu insistență — și bine fac — filmele artistice în premieră. Printr-o mai judicioasă programare, ele sint distribuite alături de producții de valoare, căutîndu-se chiar o sortare, o oarecare înrudire de idei sau de stil între cele două producții, astfel ca documentarul să nu apară ca o simplă „completare“, ci o operă ce întregeste în chip folositor pentru spectator programul de la care vrea să învețe ceva.

Privind retrospectiv documentarele romînești apărute pe ecrane, rememorînd lista lor, constatăi însă că, cu toată calitatea incontestabilă a celor mai multe producții, studioul rămîne dator spectatorului cu un anumit gen de documentar: cel care oglîndește temele actualității, aspectele atît de multiple ale contemporaneității, perspectivele noastre de viitor.

Nu se poate spune nici o clipă că cineastii studioului „Al. Sahia“ nu sint ancorati în realitate sau că ocolesc multiplele ei aspecte. Dovadă operativitatea cu care realizează jurnalele de actualități. Ceea ce e evident, însă, e faptul că se zămislESC mai greu, într-un ritm mai lent și uneori cu mai puțin simț artistic, documentarele pe teme contemporane. Cînd e vorba de documentar evocator — fie el medalion, studiu cinematografic ori reportaj peisagistic — filmul e închegat, cursiv, între temă și creator existînd o vădită apropiere. Cităm, de exemplu, reușitul și profundul studiu asupra tabloului „Uciderea pruncilor“ de Peter Bruegel, realizat de Ion Bostan, „Însemnări din Deltă“, dat de echipa lui Mirela Ilieșu, interesantul „Luchian“ al Ninei Behar. Cînd se încearcă, însă, o monografie despre Valea Ialomiței, filmul rezultă — „Călătorind pe Valea Ialomiței“ — e hibrid, fiindcă nici scenaristul, nici regizorul n-au înțeles să facă sinteza între peisajul geografic și cel uman. „Oamenii din Valea Cărbunelui“, al lui Ladislav Kárda, a fost un documentar limitat mai mult la înregistrarea unor aspecte exterioare, fără a izbuti să surprindă poezia, eroismul de ieri și de azi al locuitorilor Văii Jiului. Publicul a văzut și revăzut cu multă plăcere „Reportaj de la Steagul Roșu“, excelent documentar realizat de echipa tînarului regizor Alexandru Sirbu; problemele grave de ordin etic puse în discuție de Marta Meszaroș în „Să zîmbească toți copiii!“ au avut un larg ecou. Dar aceste două captivante filme, inspirate din viața noastră de toate zilele, nu pot achita datoriile documentariștilor față de publicul larg. Documentarul de actualitate are încă enorm de multe sectoare neabordate. Ar fi stupid să cerem ca ele să fie epui-

zate într-un termen scurt; ceea ce credem însă că avem dreptul să cerem e: mai multă pasiune, mai mult interes pentru prezent. E foarte bine că trimitem reporterii cinematografici în India, dar să nu uităm că avem egale datorii față de constructorii de la Bicaz; e cit se poate de utilă o retrospectivă Luchian, dar de ce am neglija valoroșii artiști plastici care creează în spiritul și pe temele epocii noastre? Monumentele trecutului ne sint scumpe și dacă cinematografia poate să le valorifice, publicul nu are decît cuvinte de laudă. Același public dorește însă să se regăsească pe sine pe ecran, să vadă aci răspunsuri la problemele lui acute, actuale.

Am dori ca aceste rînduri să fie bine și deplin înțelese de colectivul înzestrat al studioului „Al. Sahia“. Nu opinăm pentru înlăturarea documentarului evocator — de orice gen ar fi el. Ne ridicăm însă împotriva tendinței de a ne restrînge la cercetarea trecutului fără ca o egală ferveare, un egal interes să fie depus în oglîndirea prezentului. Documentarul nostru, care reprezintă un mijloc de cunoaștere a țării atît pentru noi cit și pentru publicul de peste hotare, nu poate avea ecou decît în cazul cînd va împleti în imagini cinematografice trecutul cu prezentul, prezentul cu viitorul. Lîngă un „Luchian“ să nu lipsească un „Corneliu Baba“, lîngă „Însemnări din Deltă“ să avem peisajul impresionant al muncii de azi pentru recoltarea stufului, pentru industrializare și pentru transformarea socialistă a satului din Deltă.

Am cercetat planurile de lucru ale studioului „Alexandru Sahia“ pentru următoarele luni. Sint acolo lucruri pe cit de diverse, pe atît de interesante: filme pe teme agricole, altele vorbind despre mari sectoare ale industriei noastre socialiste, filme didactice, științifice, o încercare de satiră prin mijloacele documentarului etc. De rîndul acesta actualitatea ocupă locul de frunte pe șantierul cinematografic al studioului „Al. Sahia“, pe această linie situîndu-se și filmul „Republica Populară Romîna“, o importantă coproducție romîno-sovietică, la care colaborează cineasții de valoare din ambele țări.

Documentar evocator sau documentar contemporan? Am avut cam multe din prima categorie. Abundență nejustificată. Căci ne trebuie: documentar contemporan și apoi documentar evocator. Unul nu-l exclude pe celălalt; dar primul are întîietatea. Fiindcă primul e imaginea vieții pe care o respirăm, pe care năzuim s-o clădim, pe care o clădim.

M. MARINESCU-SANDU

Acum, în preajma acestui 14 iulie, când tot ce are Franța mai bun și mai înaintat se găsește cu îngrijorare la soarta republicii, se cuvine să privim adevărul în față: niciodată, de la eliberarea țării, situația n-a fost atât de primejdioasă pentru Republică și pentru clasa muncitoare.

Constituirea unor guverne reacționare sprijinite pe grupări parlamentare de dreapta a deschis calea regimului puterii personale.

Aceste guverne au ajuns în mod fatal să-și renege propriile lor programe, să-și înșele și să-și decepționeze alegătorii care se încrezuseră în ele, să se auto-discrediteze și să discrediteze Republica.

Așa cum este imposibil să lupți pentru stabilirea păcii în Algeria, sprijinindu-te pe o fracțiune a Adunării Naționale — fracțiune

Articol scris pentru
„FLACĂRA”
de
André WURMSER

care împărtășește vederile ultracoloniștilor din Alger — tot așa nu poți promova o politică de progres social, de îngustare a profiturilor capitaliste și de ridicare a nivelului de trai al muncitorilor, sprijinindu-te pe aceeași fracțiune legată de interesele păturii celei mai reacționare.

Mai ales după alegerile din ianuarie 1956, un fapt devenise evident: anticomunismul este acela care a împiedicat guvernele din ultimii ani să-și îndeplinească propriul lor program, dând posibilitate dușmanilor republicii să dea vina pe democrație pentru toate greutățile, care, dimpotrivă, își aveau originea în încălcarea democrației. Căci se poate oare numi democratică acțiunea de a șterge cu buretele șase milioane de voturi (obținute de partidul comunist), adică de a se considera, în practică drept nulă, opinia unui sfert și mai bine din numărul alegătorilor?

★

Răul are rădăcini vechi. El se trage, încă de după eliberare, din eliminarea elementelor democratice care s-au impus în cadrul Rezistenței. Sub pretextul înlăturării comuniștilor (pretext, prin sine însuși antidemocratic), așa-zisa epurare a netezit calea promovării elementelor celor mai antirepublicane și dezlănțuirii celor două războaie colonialiste absurde, monstruoase.

Cine sînt cei care au luptat în Indochina? Mercenarii. Li s-au îngăduit cele mai barbare și mai dezonorante fapte, atât de caracteristice, de altfel, oricărui război colonial. Tuturor cererilor lor po-

ÎN APĂRAREA LUI 14 IULIE

litice și financiare li s-a cedat fără crîcnire. Or, tocmai această liotă de aventurieri, obișnuiți să se situeze deasupra puterii civile — și pe care de fapt o exercitau — aveau să devină inițiatorii și realizatorii loviturii de stat din Algeria.

★

Acum sîntem la începutul celei de a doua etape a bătăliei. Partidul Comunist Francez a știut să-și păstreze intacte toate forțele sale. El și-a dovedit clarviziunea și curajul. El, numai el, a respins metoda camuflajului. Numai el a prevăzut ceea ce evenimentele recente au confirmat: că minciuna „păcii în Algeria” n-a fost decît un bluff.

★

Esențial este acum pentru republicanii francezi să risipească perdea de fum cu care se înconjoară regimul puterii personale. Aceasta este concluzia recentei plenare a Comitetului Central al Partidului Comunist Francez. Esențial este acum pentru toți democrații și republicanii cinstiți să lupte pas cu pas împotriva mașinațiilor fasciste, să pregătească eșecul referendumului din octombrie, să înmulțească numărul comitetelor de vigilență republicană și să unească întreg poporul — ca pe timpul rezistenței împotriva fascismului — în rezistența împotriva dictaturii. Și, în sfîrșit, este necesar să nu fie lăsată fără răspuns nici o încercare a fascismului de a se manifesta pe stradă. Așa a procedat poporul francez în acea zi de iunie care amenința să se

transforme într-o zi a putch-ului fascist.

★

Republicanii au tras învățăminte. Înfrîngerea lor provizorie s-a datorat lipsei de unitate. Așa că, în condiții a căror gravitate le este clară, ei își propun drept țel unirea tuturor republicanilor sub steagul luptei pentru aceeași cauză a salvării Franței. În declarația dată publicității deunăzi, Partidul Comunist Francez cheamă pe toți patrioții, pe toți re-

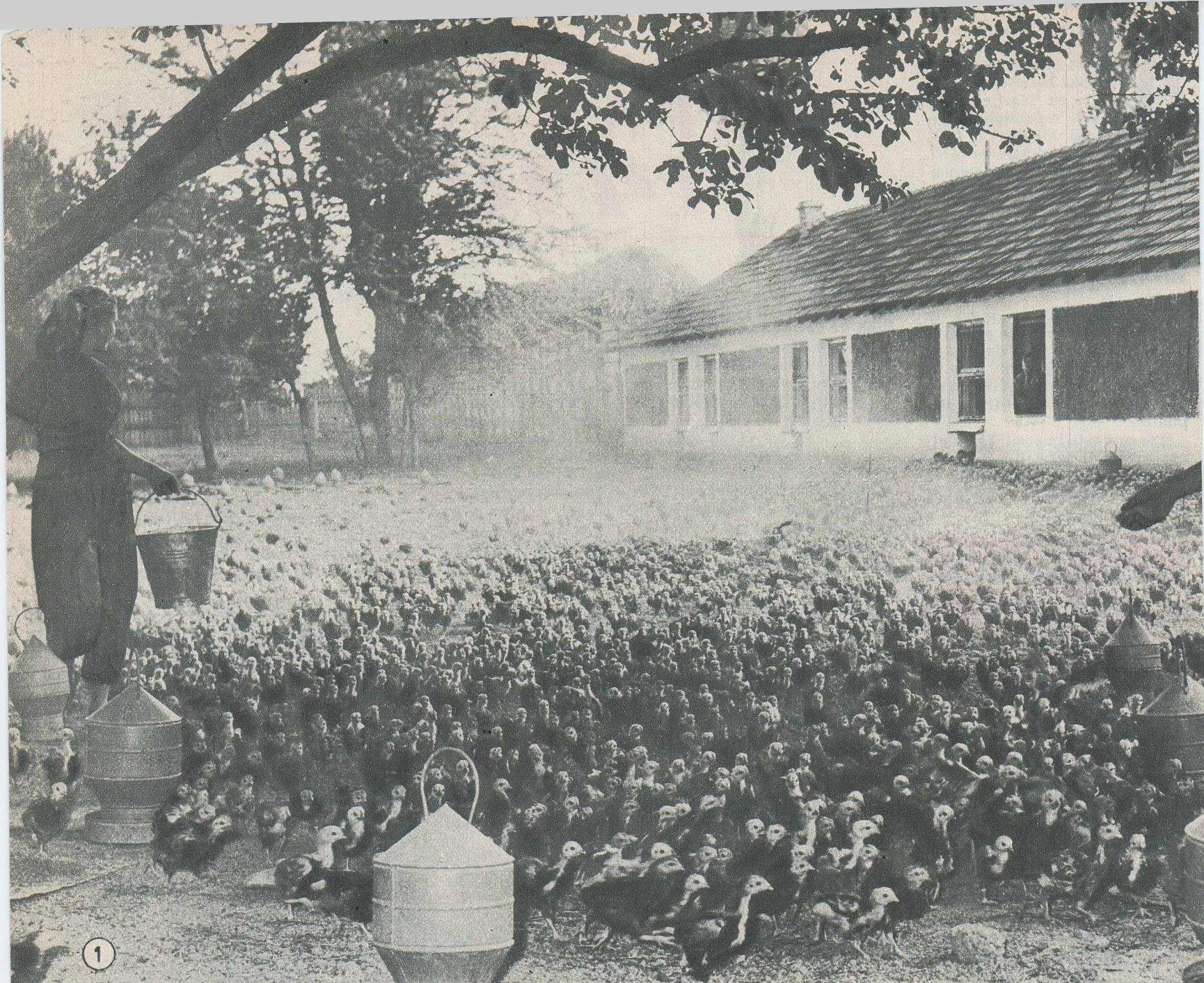
publicanii să transforme sărbătoarea națională din 14 iulie într-o mare zi a unității spre a-și confirma năzuința de a salva instituțiile democratice și de a crea condițiile pentru o adevărată renaștere a republicii.

Încă nu s-au aruncat sorții. Ceea ce e sigur este că poporul francez se află în preajma unor mari bătălii.

Și e fără îndoială că poporul, care a dărîmat Bastilia acum 169 de ani și a dat umanității Comuna, este cel care, la urma urmelor, va birui.

Paris, Piața Republicii.

„FABRICA⁶⁶ DIE

Cine n-a săltat în palmă măcar o dată pufuleții gălbui-aurii abia ieșiți din ouă și păziți cu strânsnicie de mama aceea iubitoare și bătaioasă — cloșca? Sînt atît de plăpînzi și de gingași, încît, văzîndu-i cum se rostogolesc pe pajiște, te temi parcă să nu-i rănească pînă și fragedele fire de iarbă. Fără ocrotirea grijulie a mamei, fără adăpostul și căldura aripilor ei s-ar părea că bulgărașii de aur nici nu ar putea supraviețui. De aceea, auzînd pe cineva că vă vorbește cu aerul cel mai serios despre o „fabrică de pui“ — așa cum ni s-a întimplat nouă la Bacău — nu ați face ochii mari de mirare și nu i-ați cere interlocutorului să mai repete o dată?

Bacăuanul nostru a rîs și, conducîndu-ne amabil la marginea orașului, pe șoseaua ce se îndreaptă spre Piatra Neamț, ne-a arătat într-o livadă un sătuc în miniatură: „Iaca și fabrica. Dușeți-vă s-o vedeți!“

Am apucat pe o alee largă, străjuită de plopi înalți, fremătători. Piu, piu, piu... piu, piu, piu... Puzderie de glasuri plăpînde veneau din stînga și din dreapta. Pe sub copacii umbroși, împrejurul căsuțelor din scînduri văruițe, cu plasă de sîrmă la uși,

sprijinite pe rotile — cotețe mobile — mișunau, mulți ca frunza și ca iarba, puișori de găină. Unii mici, aurii, alții mai mărișori, iar alții și mai răsăriți, cu gîturile golase. Dar unde sînt grijuliile lor mame? Cloștile nicăieri! Bieți orfani! am glăsuț compătimitori. Un rîs gros ne-a făcut să ne întoarcem privirile. Un bărbat trecut de prima tinerețe, mijlociu de stat, cu obrazul negricios, s-a apropiat și, întinzîndu-ne vesel mîna, s-a recomandat:

— Alexandru Chiriac, directorul G.A.S. „Avicola” și... tutorele orfanilor.

Apoi, fără alt îndemn:

— Vreți să ne vizitați „fabrica”? Poftim!

L-am urmat. Ne-a arătat mai întîi incubatoarele. Apoi ne-a prezentat, în grup, vreo cîteva mii de moțate roșii, curțate galant de cocoși țanțoși — lotul de prăsilă, rasa Rhode Island. După ce ne-a purtat prin mijlocul cîtorva „promoții” de pui, l-am rugat să ne dea și ceva date generale.

În ultimii ani, gospodăria „Avicola”-Bacău a luat o mare dezvoltare, sprijinind îmbunătățirea rasei de găini în regiune. Inventarul viu actual cuprinde: 7000 găini producătoare care fac cîteva mii de ouă pe zi—și 100.000 pui, cărora li se vor mai adăuga încă pe ațîția pînă-n toamnă. Ouăle și puii au următoarele destinații: pentru prăsilă aici, în gospodărie, repartizate în același scop altor gospodării de stat, colective și crescătorilor individuali și pentru consum pe piață.

Iată acum și cîteva imagini de la fabrica de ouă:

I. STĂVĂRUȘ

Fotografii de Gh. VINȚILĂ

- 1 E vremea „mesel”. La semnalul știut, mii de pul aleargă să se înfrupte din hrana pe care le-o împartă din belșug cele două crescătoare.
- 2 Cînd crescătoarea Maria Enea s-a dus să adune ouăle din cuibare, o moțată i-a sărit pe umăr, vrînd parcă s-o roage la ureche să aibă grijă de ouăle ei.
- 3 Colonia ouătoarelor harnice, în jurul cărora pășesc, curtenitori și țanțoși, cocoși cu penajul aprins.
- 4 Ca să devii o bună crescătoare, trebuie, în primul rînd, să tubești această meserie. Maria Oșvischi, elevă la școala zootehnică din Răcăciuni, care a făcut aici practica, a dovedit că va fi o crescătoare talentată.
- 5 În primele zile de viață, puii mai debili sînt întăriți cu raze infraroșii obținute cu ajutorul lămpilor cu cuarț. Acest tratament a contribuit ca mortalitatea în gospodărie să fie de-abia 0,75%.

OU

Întoarcerea bătrînului

— fragmente —

de C. BOZBICI

Ilustrații de N. POPESCU

(Urmare din n-rul trecut)

— Dai zece mii de lei și i-al dumitale. Pămînt ca untul, doar l-ai văzut. Tata semăna grîu în fiecare an și trosnea carul cu snopi cînd îl aducea la treier. În fiecare an, nu uita. Țsta da, pămînt roditor.

Chirilă Luca nu-și lăuda pămîntul zgomotos, ca un negustor de bilci. Vorba îi ieșea greu din gură, bine gîndită și convingătoare, așa că Hodu nu se îndoia că proprietarul nu minte.

— Scump, bade Chirilă. La prețul ăsta nu facem tîrg, îi răspunse potolit și cu oarecare indiferență, care lăsa să se vadă că nu ține cu tot dinadinsul să-l cumpere, dacă nu ajung, cît de cît, la o înțelegere... Mai lasă și'mneata ceva, adăugă el, ca nu cumva Chirilă să creadă că-i ultimul său cuvînt.

Chirilă potrivi fața de masă albă de in. Ca să cîștige răgaz turnă drojdie în cele două păhăruțe golite, ciocni și sorbi fără grabă lichidul.

— Mai ieftin vrei? Sînt două hectare doar... Îl privi în ochi pe Hodu ca să vadă dacă a înțeles din vorbele lui că prețul cerut e mai mult o pomană, dar Hodu își coborise pleoapele și se uita printre gene la palmele mari.

— Dar banii care mi i-o cere secretarul sfatului? Țstia nu intră în prețul pămîntului? Cel puțin două mii o să ceară ca să treacă pămîntul pe numele meu. Că doar nu-i voie de vîndut. Țstia-i plătești singur?... — Așa ne-am înțeles de la început. Tu plătești legea.

— E mult, bade Chirilă, e mult.

— Atunci mai bine să bem drojdia, că ne pierdem vremea de pomană, îi răspunse Chirilă puțin supărat.

Hodu cunoștea ogorul, neted ca palma, așezat lîngă un pîrâu. De prima oară își dăduse seama că prețul cerut nu era de loc mare. Chirilă se străduia într-un fel să-l vîndă, să scape de impozitele mari pe care le plătea pentru chiaburie și Hodu știa acest lucru. Dar în curea avea numai opt mii de lei. Mai promisese două secretarului de la sfat, care urma să treacă pămîntul din cadastru pe numele lui. Dimineața, cînd intrase în casa chiaburului, se gîndise că va negocia ogorul cu șapte mii. Chiaburul însă ținea morțiș la cei zece mii de lei.

— Bine... Să bem drojdia, dacă zici. Dar pînă la urmă tot o să mi-l dai, îi spuse deodată, cu atîta siguranță, încît Chirilă îl privi bănuitor. O să mi-l dai — continuă Hodu cu înțeles — pentru că n-ai încotro.

— Am zis nu...

— Nu pricep!

— Ai priceput tu, că prost nu ești. Ce să ne ascundem!

— Văd că vrei să-ți spun mai pe-nțeles. O să facă, dacă nu azi — mine, ori întovărășire, ori colectivă și pămîntul tău e într-un loc numai bun de arat cu tractorul. Pe tine te-or arunca la mama dracului. Ai priceput?

— Atunci de ce vrei să-l cumperi tu?

— Mie nu mi-l ia, dar tu ești chiabur. Bate palma, bade Chirilă. Mai tîrziu să nu alergi după mine. Să ne învoim cît sîntem aici.

— M-ar blestema tătucă dacă ar ști că-i adevădesc pămîntul. Dar trebuie să scap cumva. Să știi însă că tot nu ți-l dau cu șase mii. Mai pune două și tîrgu-i gata.

— N-am, îi răspunse scurt și sincer Hodu.

— N-ai? se miră Chirilă și din glas i se citea durerea omului în-

șelat. Adică n-ai bani? M-ai amăgit?... Cu ce vrei să cumperi pămîntul? Hodu își mușcă buzele înciudat.

— Cinci mii de lei ți-i pun pe masă pe loc. Trei mii după ce pămîntul e trecut pe numele meu...

Bancnotele de cîte o sută se înșirau pe masă ca niște cărți de joc. Chirilă se uita la ele cu atenție, ca nu cumva să fie vreuna prea ruptă și le adună în grabă, învelindu-le în foaia de hîrtie pe care Hodu scrisese cu litere mari o chitanță pentru restul sumei.

★

Se sculă cînd soarele abia clipea de după dealuri. Era prea devreme să meargă la sfatul popular și se abătu pe cîmp la ogor. Pe pămîntul neînsămîntat ierburile și buruienile creșteau de-a valma. Cîrțițe neînumărate își durară mușuroaie mari și trainice, dînd pămîntului o înfățișare părăginită.

Hodu o luă de-a lungul ogorului, făcînd planuri. În mintea lui, la capătul locului se și ridicase, ca prin minune, o căsuță cu două odăi, acoperite cu olane roșii nebătute de ploie. Se și vedea stînd în prag, odihnindu-se și privind cerul schimbător, plin de nori. Apoi totul se topi la gîndul că n-avea bani și își văzu de drum împăcat, totuși că, în sfîrșit, avea pămîntul lui, numai al lui. Casa o s-o facă în primăvara viitoare. Pînă atunci, timpul îi va da răgaz.

Mulțumit o luă spre sat. Ulițele înghesuite îi erau necunoscute; la fel și oamenii pe lîngă care trecea și-i privea pe sub sprincene cu indiferență.

La sfatul popular curtea și birourile erau pustii. Doar straja picotea de somn, stînd pe un scaun în cerdac. Toți funcționarii erau plecați pe teren.

— Dar tovarășul secretar? întrebă Hodu adresîndu-se străzii. — În birou, îi răspunse și, socotind că i-a făcut un mare serviciu, îi ceru familiar o țigară.

Secretarul, un bărbat la vreo treizeci și cinci de ani, ferchezuit și proaspăt ras, tocmai vorbea la telefon cînd intră Hodu. Văzîndu-l, îi făcu semn să iasă și să aștepte în biroul celălalt și după un sfert de ceas îl chemă la dînsul.

— Scîrție, moșule, îi spuse fără nici o introducere și ridică din umeri, făcîndu-l să înțeleagă că lucrurile îl depășesc.

— Nu înțeleg ce spuneți dumneavoastră, îi răspunse Hodu și în inimă i se strecurară frica și îndoiala. I-ar fi plăcut ca secretarul să n-o ia pe departe, ci să fie mai clar. Altfel... Și se gîndi ce i-ar face dacă l-ar înșela, dacă și-ar bate joc de dînsul numai ca să-i fure bănuții. Dar nu se gîndi mai departe, ci așteptă cu sufletul la gură să audă ce spune secretarul.

— Eu închid ochii, dar cei de la cadastru, de la raion, se mișcă greu.

— Păi, am plătit.

— Ce știi dumneata, moșule! Le țîție izmenele de frică... Și rise batjocoritor, arătîndu-și în acest fel curajul și totodată disprețul față de cei de la cadastru. Hodu așteptă mut și încrunțat pînă ce veselia secretarului se stinse și-l întrebă răspicat:

— Atunci cînd, domnule secretar, cînd am un răspuns?

— Să mai așteptăm. Vremea le potrivește pe toate.

Pentru prima oară Hodu înțelese că scurgerea timpului poate fi o mare înșelăciune. Dar era neputincios în fața omului acesta. În mîinile lui se afla vînzarea pămîntului, în buzunarul lui banii — și el era la cheregul bunăvoinței lui. O întrebare însă îi măcina creierii: cît o să dureze? Pînă cînd, ispita fiind mai mare decît teama că o să-l supere, făcu să-l întrebe cu glas amenințator, ca al omului care își joacă ultima carte și pe cartea aceasta a mizat tot cea mai rămas din avuția lui:

— Pînă cînd să mai așteptăm?

Secretarul îl privi ponciș, scos puțin din sărite.

— Pînă cînd avem un răspuns bun, îi spuse rar și apăsător, ca să înțeleagă, ca între doi complici. Apoi: dacă eu îți spun să aștepti, înseamnă că așa e bine. Nu vreau să-mi vînd pielea pentru banii dumitale.

Se despărțiră ca doi oameni cărora le pare rău că au făcut tovărășie, dar fiecare în parte nu vrea să renunțe la celălalt.

★

În săptămînile care urmară, Hodu lucra cu ziua pe la gospodari. Merga la legatul snopilor, la treier, la coasă, oriunde găsea de lucru. Oamenii prinseseră să-l cunoască, se obișnuiseră cu el, așa că nu se mirară cînd la marginea ogorului chiaburului Chirilă răsări o colibă mică, unde bătrînul cu barbă — cum îi ziceau — se opoși. Cînd treceau pe acolo seara îl vedeau aplecat deasupra unui ceanaș în care clocotea mămăliga. Ori mai tîrziu, cînd luna își revărsa lumina peste cîmpii, îl zăreau rezemat de colibă, nemîșcat, cătînd spre zările care se sting. Nimeni nu bănuia că în ceasurile acelea Hodu era nespuns de amărît. Singurătatea îl răzbise. Dar mai mult decît toate, vîzînd cum trăiesc oamenii din colectivă, vîzînd că trăiesc alt fel decît își închipuise el, simțea că i se zdruncină vechile păreri. Ar fi vrut să stea de vorbă cu unul, cu altul, dar teama că va afla cine este, și că aceste discuții l-ar tulbura și mai mult, îl oprea. Apoi un dor tainic, care răzbește mai cu seamă pe oamenii care se apropie de sfîrșitul vieții, îl cuprîndea tot mai des și nu-i dădea răgaz de somn. Dorul acela îl cuprîndea în amurg, cînd se întorceau țincii cu vacile de la pășune, ori cu mieii. Glasul copiilor, chemările, hîrjoana lor, îi aduceau tot mai puternic aminte că, acasă, un copilăș, ai cărui ochi nu i-a văzut, gungurește ori plînge. Cum o fi arătînd lon? Și cu fiecare seară ce trecea i se făcea mai dor de țincul necunoscut, pe care tare ar fi vrut să-l stringă în brațe, să-l salte pe picioare ori să-i îngine un cîntec bătrînesc ca să-l adoarmă.

★

Septembrie se sfîrși și o dată cu el veniră brumele. Colectiviștii strînseseră rod bogat. Hodu îi vedeau cum merg acasă cu carele pline. Iar el tot singur cuc și tot amărît... Secretarul de la sfat nu aranjase nimic cu pămîntul. De la o vreme încoace nici nu-l mai primea. Hodu, care sperase într-o îndreptare spre bine a lucrurilor, răzbit de atîta așteptare, bănuia că este înșelat. Atunci încercă să-și recîștige cel puțin banii. Hotărît porni la chiabur.

Fără să mai bată în ușă, Hodu intră val-vîrtej în casa lui Chirilă Luca. Chiaburul sta pe un scaunel cioplit din fag și desfăcea porumb într-un coș. Îi răspunse la salut și își văzu de lucru fără să scoată o vorbă.

— Știi, m-am răzgîndit cu pămîntul, îi spuse Hodu. Încearcă să-și stăpînească supărarea, de aceea vorbea rar.

Chirilă, uimit, uitase de porumb și-l privea mut. Nu-l înțelegea. Nu erau decît vreo trei luni de cînd s-au bătut ca doi lupi pentru prețul pămîntului. Atunci Hodu i se păruse neînduplecat, și pentru că îl văzuse pătimaș, el ținuse morțiș ca să nu scadă prețul. Și-acum...

— Îi cam tîrziu, mormăi nemulțumit Chirilă.

— Cum să fie tîrziu? Îți spuse Hodu. Nu mai vreau pămînt! Poți să mă silești? Să-mi dai banii acu' pe loc! Auzi?

— N-am banii...

— Minți!

— Mergi la sfat și ai să vezi că am plătit două mii de lei impozite.

— Vrei să mă înșeli? Aduc miliția.

— Îmi vine să rîd. Atît îți mai lipsește, ca să știe că negoțesti pămînt pe sub mînă.

— Dă-mi banii!

— Nu urla! Nu mi-ai dat un sfat. Dovedește-mi! Ai martori? Cine poate să depună mărturie că mi-ai dat bani? Nimeni.

— Am iscălit o chitanță, îi răspunse Hodu amenințator.

— Arată-mi-o! îl invită răutăcios Chirilă. Ei, hai s-o vîd și eu! Hodu nu se mai putu stăpîni, și-l luă de gît. Chirilă se frămîntă în brațele lui. Mîinile îi zburau prin aer ca niște aripi, iar picioarele prinseseră să tropotească.

Hodu slăbi strînsura.

— Scoate banii! ordonă el și-i dădu drumul.

Chirilă, înfricoșat, se țiri pînă la o icoană atîrnată pe perete și din dosul ei luă un ziar împăturit.

— Aici sînt trei mii de lei, îi spuse gîffind.

— Cinci ți-am dat, se răsti Hodu.

— Zău că n-am mai mulți, se țingui Chirilă. Crede-mă. O să ți-i dau cînd vînd ceva porumb.

— Să știi că nu te iert, îl amenință Hodu și plecă mînios.

În uliță îl podidiră lacrimile. Nici el nu știa ce-l doare mai mult: pierderea banilor sau a nădejzii de a avea un petec de ogor?

★

Trenul ce urcă în munți, îl purta de o zi și pe Hodu. Barba nerasă de cîteva luni îi crescuse de-un lat de palmă și arăta ca un călugăr coborît de la schit. Clopul vechi, lustruit de ploii, îi ascundea părul albit de-a binelea de gînduri și necazuri. Vagonul era plin de țărani gălăgioși, care se întorceau de la țîrg.

Hodu privea țintă prin fereastră pădurile îngălbenite de toamnă, ascunzîndu-și pe cît putea fața ca să nu-l recunoască vreun consătean. Dar nimeni nu-l băgă în seamă, nici nu-l stingheri cu vreo întrebare. Pesemne, își zise, nu e nimeni din sat de la dînsul.

Se întorcea pe furis, amărît și îndurerat de viață. Acum, după

atîția ani de pribegie, vechile credințe i se zdruncinaseră, și-l mai răzbise și dorul de casă.

Personalul opri la o haltă, scîrțîind din toate încheieturile, și vagonul se goli pe jumătate. O băbuță, care sezuse pe niște saci lîngă ușă, se așeză în fața lui pe un loc rămas liber. Îl privi o vreme fără să zică nimic, dar plină de curiozitate, parcă l-ar fi cunoscut de undeva. În sfîrșit, cînd i se păru că își amintește, îl trase ușor de mîneca surtucului și intră în vorbă:

— Auzi, bade, nu ești 'mneata Hodu, bătrînu'?

— Nu, nu, îi răspunse nepăsător, dar inima i se strînsese înfricoșată.

— Tare sameni cu unul Hodu, de la noi din Sălcuța. S-a dus, amu-s vreo patru ani, în lume. Nu mai știe nimeni de dînsul. Dar zău că tare mai semănați.

— S-o fi prăpădit pe undeva, mormăi Hodu, ca să pună capăt discuției.

— Că bine zici. Așa-i omul care se înstrăinează de casa lui: dacă nu moare de foame, moare de dor și de necazuri. Că nicăieri nu-i mai bine decît lîngă vatra părintească. Străinătățile n-aduc noroc...

La prima stație cobori, să scape de bătrînă. Pînă la Sălcuța mai era cale de opt kilometri și o luă pe jos, cu traista în spate. Ajunse în sat, obosit, cînd ziua se îngina cu noaptea. Se opri la capătul livezii și sări pîrleazul cînd nu-l văzu nimeni.

Seara era luminoasă, cu lună plină, dar bătea un vînt răcoros, semn că la noapte avea să cadă brumă. În livadă crescuse otavă grasă și pitică de toamnă. Se strecură printre merii tineri pînă aproape de sură. Deschise încet ușa din dos a grajdului, prin care se scoate gunoiul, și intră înăuntru. O căldură plăcută și un miros acrișor îl învăluiră și îl apucă o ușoară amețeală, de parcă ar fi bătut țuică. Doamne, de cînd n-a mai simțit miresmele astea! Două vaci tolănite, pe ogrinji, rumegau și îl priveau indiferente. Vasăzică grajdul nu e gol, cum se aștepta el!... Oare sînt ale lui Ilie? Niciodată n-a avut două vaci în bătătură. Una cel mult — și pe aia era nevoit s-o vîndă cînd îl răzbeau dările!... Cineva făcea gălăgie în ogradă și Hodu nu mai zăbovi lîngă vite, ci trecu în sură. Pășea încet, să nu se lovească de ceva și să facă zgomot. Se lipi de poarta mare a șurii și privi prin crăpătura scîndurilor uscate în ogradă. Ioana, nora, tocmai căra un vas mare și doi godini o lua cu asalt pînă cînd, hulpavi, se înfruptară din lături. Deodată ferestrele casei lui Ilie se luminară puternic, cum nu le văzuse niciodată, și inima prinse să-i bată neastimpărată: lumină electrică! Privind cu uimire curtea luminată de razele ce se furișau prin geamuri, desluși un acaret nou, de care nu știa nimic. Îl privi multă vreme fără să-i deslușească rostul, apoi încetul cu încetul își dădu seama că e un hambar. La ce-i folosește? Podul casei oare nu-i e de ajuns? Ce fel de gospodar e așa care își face un hambar nou numai de ochii lumii? Sau poate!... Poate că totuși e adevărat că aștia, colectiviștii, vin acasă cu carele încărcate!... Înciudat, dar și uimit, ieși în ocol. Se opri lîngă hambar, deschise un oblon, dar nu desluși nimic. Apoi băgă mîna și palmele atinseră boabele calde de grîu. Atît grîu să aibă acum omul ăsta, feciorul lui, de cînd a intrat în colectivă?! Rămase multă vreme lîngă hambar, ascuns de umbra nopții, cuprins de o mare nedumerire...

Tovarășo Ana Năchescu, educatoare la grădinița de copii nr. 8, raionul 1 Mai, ne comunica următoarele aprecieri despre literatura pentru preșcolari:

ACTUALITATEA,

izvor al adevăratei poezii*)

Patosul revoluționar al poeziei lui Dan Deșliu, suflul ei puternic militant, via rezonanță a actualității din versurile sale își găsec prin volumul „Ceva mai greu...” noi și proaspete modalități de expresie; cu această recentă apariție, lirica lui Dan Deșliu urcă o nouă treaptă. Ca și în poezia sa anterioară, menținându-și soriginea de inspirație din cea mai imediată realitate, autorul poemului „Lăzăr de la Rusca” obține cu „Ceva mai greu...” un spor calitativ, ca rezultat al unei mai dense capacități emoționale, al unei mai concentrate forțe de sugestivitate și convingere, răsbindite aproape fără goluri pe toate filele cărții.

Până la exemplificarea acestor afirmații inițiale, să ne fie îngăduită o scurtă paranteză. Drumul liric în ascensiune al lui Dan Deșliu are o deosebită semnificație, nu numai pentru poezia lui, ci în genere pentru toată noua noastră producție poetică. Și această semnificație constă în faptul că participarea activă a poetului la viața și lupta poporului său, trăirea pasionantă a evenimentelor, ureapta lor înțelegere, fructificarea talentului, îl împropăștează și-l substanțializează. După cum izolarea stihurilor de realitate, de miezul fierbinte al vieții, de eforturile, năzuințele și realizările masei, le usucă posibilitățile, le sugrumă vocația. Poetul patriei noastre, vibrând cu toată ființa sa la tot ce-l înconjoară, dornic să ajute la primenirea societății noastre, atent la complexa problematică pe care o ridică timpul său, va fi ferit de primejdia unei lirici clorotice, inexpressive: botanismul preferat de unii versificatori, refugiu într-o imagistică goală, forțată, lipsa de emotivitate și conținut, abstractizarea până la ermetism, sînt efectele directe ale miopiei, ale întoarcerii feței de la realitatea înconjurătoare.

Dan Deșliu e un poet care și-a înțeles rostul vocației sale. De-a lungul activității sale poetice, lira lui a vibrat puternic

*) „Ceva mai greu...” versuri — Dan Deșliu — E.S.P.L.A. 1958.

la ecoul prefacerilor sociale din patria noastră, ca și la acela al ritmului impus de mersul înainte al istoriei. De aceea, pe temelja acestei activități, următoarele versuri: „Trăiesc — mulțam noroace! — în vremea cînd s-alege/ cărarea omnirii/ acesteia întrege/... Sînt fiul vremii mele — deci și părinte stîl/ al zilei care vine/ aicea, pe pămînt/; și pașii mei/ și versul și dorurile-mi toate/ sîd le dezleg de lupta cea mare — nu se poate/ cum nu poți rupe vîzul de-a ochilor luminei/ cum nu e cu puțință să mă despari de mine...” (Meditații) — nu sînt numai niște veleitare declarații, ci poartă în ele organică profesia de credință a unui poet prezent în contemporaneitate.

Tematica de acută actualitate cuprinsă în „Ceva mai greu...” își află, mai întotdeauna, o frumoasă dezvoltare poetică. Aflat pe tărîmuri străine, poetul își mărturisește, discret și penetrant, dorul de patrie: „Dincolo de fereastră, de spații și de noapte/ mă cheamă către sonde și munți și brazi — o stea:/ lumina și puterea și tinerețea mea, / și tot ce nu se spune decît șfios în șoapte.” Dragostea și respectul poporului pentru activității partidului le aflăm exprimate în „Dealul florilor”, un poem de o reținută notă elegiacă în care e evocată moartea unui comunist răpus de o „cucuvea chiburească”. Bucuria vieții eliberate de barbara exploatare a regimurilor din trecut e cîntată cu emoție în „Hic Fuerunt Tartari”, după cum cu accent epic însoțit de ritmul unui corespunzător lirism, ne sînt dezvăluite pătrunderea suflului unei noi mentalități în viața și munca oamenilor în poemele „În Vrancea pe-o cărare”, „Linște”, „În Bivouac”. Cu generalitate se răsfrînge sentimentul înfrățirii celor ce muncesc în „Fără aprobare”.

În poemul de largă respirație „Cîntec de ruină”, recompunînd lumea de cosmar a capitalismului, poetul își afirmă convingerea în inevitabila ei prăbușire; tonul de susținut sarcasm la adresa injustiției capitaliste, lirismul ce întovărășește compasiunea poetului pen-

Dan Deșliu

tru acei care încă mai sînt nevoiți să trăiască în atmosfera fetidă a unei societăți muribunde, ritmul amplu al poemului, dau, prin virtuțile poetice condensate în „Cîntec de ruină”, măsura unei autentice poezii. Se poate reproșa însă realizării acestui poem, unele lungimi provocate de îngrămădirea unor imagini menite să pună în relief fața aridă a lumii vechi. Într-una din cele mai izbutite bucăți lirice: „Formulele rachetei”, poetul emite ideea plină de nitez și, în același timp, pretabilă la o desfășurare meșteșugită de imagini poetice, a genezei istorice a rachetei intercontinentale sovietice; aceasta figurează în amintirea poeziei ca o urmare firească a setei de cunoaștere a omului, a dorului și luptei pentru libertate dusă de cei asupriți în decursul timpurilor. Din poemul, întreg citabil, desprindem finalul: „cutremurînd imperii și țării-n catacombe/ vestind Olimpul ôsta că șade pe nisip, sosește al rachetei prototip:/ obtuzul Aurorii, pe Neva, în Octombrie”.

Subliniem de asemenea frăgezimea de poezii de dragoste din ciclul „Cîntec de scafandru”. Împlinirile din „Ceva mai greu...” ne îndreptălesc să așteptăm cu mult interes viitoarele creații ale poetului Dan Deșliu.

Traian STOICA

Profesia mea fiind educatoare la o grădiniță de copii, doresc a-mi spune și cu unele păreri asupra literaturii pentru copii, asupra povestirilor și basmelor autorilor romîni scrise pe seama preșcolarilor.

Astfel, înainte de toate, trebuie să recunosc că niciodată, ca în anii democrației noastre populare, nu s-au reeditat și tipărit atît de multe lucrări pentru copil din literatura clasică universală și autohtonă, toate minunate și măiestrit ilustrate, în culori vii, atrăgătoare. Și, totuși (pentru că din păcate există un „totuși”), cînd e să alegi vreo povestire sau un basm mai nou — lucrări care să fie accesibile puterii de înțelegere a copiilor de vîrstă preșcolară și îndeobște fără să depășească puțina experiență de viață a acestora — alegerea devine anevoioasă, adeseori un adevărat canon. Literatura pentru copiii sub 7 ani e o cenușareasă. Scriitorii o cam ocolesc și nu prea ostensesc pentru ea. Iar critica, pur și simplu a extirpat-o din preocupările ei. Ea — și rău face! — nu socotește o treabă destul de serioasă analizarea unei biete povestiri pentru copii și încă pentru cei sub șapte ani! Genul i se pare prea minor...

Mă grăbesc să mărturisesc că nu neg existența citorva izbutite și într-adevăr minunate povestiri originale, în versuri sau în proză, scrise exclusiv pe seama preșcolarilor. Dar sînt atît de surprinzător de puține, încît le-aș putea aproape număra pe degete. Astfel, spre exemplificare, mă încumet să citez (în afara celor aparținătoare scriitorilor clasici autohtoni sau străini), pe cele mai realizate: „Prisaca” de Tudor Argezi, „Baba Iarnă într-un sat” (partea „pentru cei mai mici”) de Otilia Cazimir, „Moș gălbui”, „Cercul din pădure” de Ana Tudoras; „Povești de-o șchioapă” de Mioara Cremene; „Are tata doi băieți”, „Mai e un loc pe genuunchi” de Octav Pancu-Iași; „Zece povești pitice” de Vladimir Colin; „Cine-i de vină” de Luiza Vlădescu; „Ciuboșelele ogarului” de Călin Gruia; „Povestea purcelului”, „Povestea lupului”, „Povestea vulpii” de Dimitrie Goga; „Rața cu mărgele” de George Nestor...

S-ar părea, totuși, că am făcut unele omisiuni. Tot ce se poate. Însă refuz să cred că aceste omisiuni ar însemna mai mult de două, trei lucrări.

Nu pretind că prin însușirea povestirilor de mai sus am sumerizat întreaga literatură pentru preșcolari. Desigur, s-a scris cu mult mai mult, dar din păcate nu totdeauna corespunzător scopului. Acțiunea multor povestiri se desfășoară lîncez, fără vioiciune și fără să solicite afectivitatea copilului; o seacă inventariere de întimplări nesemnificative, lipsite de elementul emoțional, atît de important pentru captarea atenției și mai ales pentru stimularea entuziasmului copiilor. Adeseori stîlul e greoi, fraza încărcată și confuză, imaginile prea complexe sau forțate, iar limbajul întrebunțat, pretențios și neindicat copiilor de vîrstă preșcolară.

Cam de asemenea calitate — după aprecierea mea — este și lucrarea de curînd apărută a tov. Viorica Huber, sub titlul „De ce nu are purcele potcoave de argin”. În loc de comentarii îmi iau permisiunea să spicuiască vreo cîteva „perle” din conținutul lexical al povestirilor din această carte destinată copiilor mici: mehenghiu, bumalac, budulac, mangasa, agiamie, chîțimie, pitac, giac, aferim, hogaec, îndîrdora, goțcan, corecovea, vistavo, firoscos, toșcă, a lehdî, a lului, a horcotei etc, etc...

Și acum, ca o scurtă incursiune prin această operă, să citim, la împlinire, cîteva fraze: „Ehei, lehdî ea către argați. Mie îmi iese sufletul, iar voi, huidumelor, stați și bleoțdiți ochii la mine. Aveam de gînd să vă cîntesc cu o stăncă de mîst”.

Sau: „Care bani, zărghîșilor...? Păi, cine vi-a spus că-s bani, budulacilor? V-a tras clapa și-reala! rise ciobanul. De ce vă înhîțati cu ea, nu știți ce pramație este jupînița vulpe?” (Șă nu uit: cartea e înzestrată și cu un glosar. Din glosar aflăm că pramație înseamnă scătură. Într-adevăr, în felul acesta am lămurit aferim copiii). „Acum știm, lătrară cîinii. O să ne ducem să o apucăm de ctnepa dracului”...

...În loc de orice alte concluzii, un călduros și stăruitor apel adresat atît scriitorilor, cît și Editorii Tineretului: mai multă grijă și simpatie pentru această ponosită cenușareasă a literaturii; basme și povestiri de mai bună calitate pe seama copiilor de vîrstă preșcolară pentru educarea acestor cetățeni de mîine ai Republicii noastre dragi.

Anca ARGHIR

SCHIȚELE LUI CARAGIALE VĂZUTE DE GION

În interpretarea unui caricaturist, schițele lui Caragiale ar fi putut deveni o galerie grotescă de personaje care-și poartă în trăsături violente stigmatele caracterelor. Dar M. Gion și-a luat parcă angajamentul să nu folosească unelele de ficcare zi ale caricaturii și, respingînd pericolul de facilitate ce-i pîndește adesea

Ilustrație la „Un pedagog de școală nouă”.

pe caricaturisti, să creeze umorul nu din exteriorul personajelor, ci din interiorul lor. Adaptîndu-și procedeele la stîlul caragialesc, el ilustrează ridicolul, în volumul recent apărut în „Editura Tineretului”, prin notația sarcastică a expresiei tipurilor: iată-l pe Marius Chicoș Rostogan, statuie de carton a beșterului semidoct, oportunist, demagog. Șarja e imperceptibilă, portretul e făcut cu gravitate, linia e fină și precisă; și totuși, din această figură, tratată cu seriozitate, se degajă un umor substanțial. Secretul stă în forța observației: realitatea vorbește de la sine și e destul să o înregistrezi lucid. Ca și la Caragiale, seriozitatea narațiunii e afectată, sobrietatea stîlului și lipsa comentariului servind să facă și mai pregnant ridicolul, să-l livreze privitorului în stare pură, filtrat prin inteligența artistului. E de prețuit la Gion tocmai această lipsă a comentariului caricatural. Desenele sale sînt o simplă și elocventă prezentare a tipurilor în postura și în ambianta care li pot defini exact: Chicoș Rostogan, de pildă,

e sugerat nu numai prin fizionomia sa bombastică, ci și prin suita de prichindei semirespectuoși, semibatjocoritori, puși la respect de energia dascălului, dar înregistrînd cu umor comicul prestanței lui demagogice.

Procedul grafic al ilustrațiilor trece de la contururile sintetice ale imaginii, la minuțiarizarea vestimentației, de la planurile largi și elocvente, la compozițiile în a-dîncime, mai puțin pregnante, vizînd crearea atmosferii de epocă prin amănunte pitorești, dar diluînd definiția caracterelor printr-o prea măruntă descriere plastică, ceea ce poate că îndepărtează oarecum stîlul laconic al schițelor.

Ilustrația „Vizita”.

În zorii zilei, factorii poștali pleacă să distribuie corespondența.

au fost folosite de om din cele mai vechi timpuri. De atunci și până în zilele noastre, când o vastă rețea de deservire poștală face posibilă pătrunderea pînă în cel mai îndepărtat cătun a cuvîntului scris, poșta a străbătut un drum lung, pe care — nu vă fie teamă! — nu avem de gînd să ne oprim. Vom aminti doar că primele începuturi ale unei poște regulate la noi urcă pînă departe în istorie, fiind legate de numele unor domnitori ce aparțin veacului al XIV-lea — și slujind în exclusivitate acestora. Tîrziu, poșta și-a lărgit mereu atribuțiile, putînd transporta oameni și epistole — la început numai cu înalta aprobare a domnitorului.

Și iată-ne exact acum un veac, cînd în serviciul poștal al Moldovei intervine un eveniment de seamă: se introduce pentru prima oară timbrul — celebrul „cap de bour”. Evenimentul a marcat trecerea serviciului poștal la o formă de organizare mai înaltă. Dacă această „înaltă formă” pare rizibilă unui cercetător din zilele noastre, lucrul se datorește saltului de gigant al acestui veac — de la diligență la avionul cu reacție, de la ștafetă la teleimprimătorul cu transmisie dublă. Și dacă vremile și mijloacele s-au schimbat, și munca celui ce deservește legăturile poștale a devenit alta: mai intensă, mai pasionantă, mai vie. Pe aceasta, cu satisfacțiile și necazurile ei, ne propunem să v-o prezentăm aici.

UM MAESTRU AL MEMORIEI

Ca în orice muncă, și în serviciul poștal există un proces de producție, o prelucrare a materialului. De la ghișeu unde a fost predată sau de la cutia în care a fost depusă, scrisoarea trece pe la serviciul de deschidere a sacilor poștali, apoi pe la cartare și închidere și, în cele din urmă, pe la gară. Ajunsă la localitatea indicată, urmează aceeași prelucrare, pînă este înmînată destinatarului. Pe acest drum, ea trece neapărat prin mina cartatorului. Și încă de două ori. Profesiunea de cartator comportă o permanentă încordare și un înalt grad de răspundere. Mii de scrisori îi trec cartatorului prin mînă. Pe fiecare din ele el trebuie să o îndrepte spre destinație.

Tovarășul Nicolaescu din serviciul Poștei Centrale mi-a lămurit cum se poate ajunge la o asemenea desăvîrșire. Cartarea se face atît în localul poștei, cît și în vagoanele poștale. Însoțitorul vagonului poștal trebuie să cunoască bine numeroase orașe, sate, oficii. Ani și ani el străbate țara în lung și-n lat și în mintea lui se imprimă o hartă vie, care arareori dă greș. De aceea cei mai buni cartatori se ridică din rîndurile însoțitorilor de vagoane poștale. Și e nevoie de cel puțin

Factorul poștal Marin Victor predă cartatorului Costea Damaschin expedițiile poștale.

SCRISORII CU TONA

de Merga COSAȘU

Fotografii de M. IVANCIU

Ai ridicat căpăcelul îngust care acoperă gura cutiei poștale. Scrisoarea a alunecat ușor înăuntru. Din clipa aceasta ea nu-ți mai aparține. I-ai încredințat poate cele mai tainice gînduri ale tale. Și acum nu-ți mai rămîne decît să aștepti răspunsul...

Toate acestea și se par firești: și cutia poștală din colțul străzii, și omul a cărui prezență o recunoști după pașii adesea grei și obosiți, după chipul în care îți sună la ușă — poștaşul. Dar te-ai întrebat oare vreodată:

care este drumul unei scrisori din clipa în care ai încredințat-o necunoscutului și cine sînt cei care vor trebui să poarte de grijă ca ea să ajungă la timp celui ce o așteaptă?

SCURTĂ INCURSIUNE ÎN TRECUT

La început au fost primejdia și nevoia de apărare. Acestea l-au împins pe om spre căutarea unor mijloace de transmitere a mesajelor. Toaca cu sunet barbar, clopotul cu dangăt solemn sau vesel, ștafeta sau zborul colombeii, toate acestea și încă multe altele

Blocurile și apartamentele nenumerotate îngreunează munca factorilor poștali

cinci ani de activitate pentru a deveni cu adevărat un bun cartator. Dar întâlnești aici și oameni cu 20-25 ani de muncă. Aceștia cînd îi întrebi dacă folosesc des nomenclatorul tipărit, răspund simplu, fără emfază, arătînd spre frunte: nomenclatorul nostru e aici.

DOUĂ MII DE OMONIME

Există însă greutăți, piedici în muncă și rebuturi. Una dintre aceste, și de loc mărunță,

este problema omonimelor. Tovarășul Gh. Vijnuc, cartator cu 15 ani de activitate, stăpîn pe meseria sa, ne dă un exemplu: „Să luăm, de pildă, Ghimpații. Numai în regiunea București sînt trei localități cu această denumire. Expeditorul nu indică întotdeauna raionul. Dacă scrie Gara Ghimpați, știu că-i pe linia Constanța și o îndrept într-acolo. Dacă e adresată ochului Silvic Ghimpați, acesta vine spre Drăgănești; iar cînd scrisoarea este adresată unui particular, știu că-i pentru comuna Ghimpați, raionul Răcari. Așa mă descurc“.

Numai în București cartatorul are de luptat cu 2000 de omonime — denumiri de străzi unele repetate de peste zece ori. O scrisoare care nu indică raionul face uneori ochul tuturor oficiilor, pînă ajunge în mina destinatarului. Cînd Sfatul Popular al Capitalei va rezolva această problemă, vor respira ușurați și cartatorii, și cetățenii care atribuie numai Poștei întirzierile.

„ANDRISANTUL“ NECUNOSCUȚ

Există apoi rebuturile. Ce sînt aceste rebuturi? Sînt adresele greșite, de care se lovește zilnic cartatorul. Numai despre ele s-ar putea scrie un întreg reportaj, care ar face deliciul cititorului. Iată doar cîteva dintre acestea. Un amator de șarade scrie: „Către tov. Dir. al D.G.R.R.F.M. București“. Un altul: „Tov. Președinte minister instalator de apă — Buc“. Clar nu? Un expeditor care iubește precizia scrie: „Producția București, str. Balotești (inexistentă) nr. 16“. Un amoretz cu imaginație desenează o rîndunică în plicul căreia se află un plic minuscul, iar pe acesta, o adresă indescifrabilă. Expeditorul se numește poetic „Doi ochi negri“. Emoționant, într-adevăr, dar în cazuri de acestea nu numai „andrisantul“, ci și expeditorul rămîne necunoscut, în timp ce iubita poate să se considere neglijată și să-și caute un prieten mai prozaic, dar mai puțin distrat...

PRIETENUL NOSTRU, FACTORUL

Este, cum s-ar spune, un om de-al casei. Îl cunoaștem cu toții. S-au scris despre el și poezii pentru cei mici, și cîntece pentru cei mari. Ne-am obișnuit să-l vedem zilnic ca pe un element firesc al peisajului nostru citadin, pe zile de viscol cumplit sau pe arșiță nemiloasă. Și poate locmai de aceea nu apreciem îndeajuns eroismul acestui modest purtător de mesaje. Sînt oameni, ca bătrînul factor Stănică Constantin, de pildă, care au lucrat peste treizeci de ani pe aceleași străzi. Ei cunosc fiecare casă, fiecare om, știu unde și cînd se sărbătorește o naștere, unde și cînd se plînge o moarte.

În munca lui, nu arareori factorul se lovește de lipsa de bunăvoință a unor cetățeni. Un necaz dintre cele mai frecvente este neplata abonamentelor de radio. Cetățeni care nu lasă să le scape nici o emisiune, de la „teatru la microfon“, pînă la „noapte bună, copii“, par a nu înțelege că, pentru ca radioul să le ofere toate acestea, este nevoie de contribuția modestă a fiecărui abonat.

ÎNTRE COȘMAR ȘI VIS

În București există nu mai puțin de 54 oficii poștale. În fiecare se repetă, în mic, firește, operațiile efectuate la Poșta Centrală: primirea și predarea poștei simple și recomandate, a telegramelor, mandatelor și coletelor, a valorilor, a presei etc. Am colindat o dimineață întregă prin mai multe dintre aceste oficii, pentru a înțelege cum nu trebuie să fie, cum e bine să fie și cum e ideal să fie un oficiu poștal.

Oficiul 23 din str. Ghenadie Petrescu ne-a întîmpinat ca o căsuță cochetă și primitoare. Ferestre cu perdele albe, personal cu zîmbet pe buze. Aici e cum e bine să fie. Nu numai din punctul de vedere al localului, ci și al organizării muncii. Am aflat aceasta nu numai din explicațiile dirigintelui oficiului, tov. Remus Cristea. Printr-o gospodărească

FARUL

roman
de Maria ROMAN
Capitolul X.

(Urmare din numărul trecut)

A doua zi, în biroul lui Nicol, șeful-adjunct, al poliției, despre ale cărui legături cu F.B.I.-ul se vorbea foarte mult în ultima vreme, avu loc următoarea discuție:

— Cu ce vă pot servi? îl întîmpină foarte amabil adjunctul pe Roni, care-l ceruse o audiență urgentă.

— Îl pofti să șadă și-i oferi țigări.

Roni, hotărît să joace și aici puțin teatru, nu-i comunică imediat scopul vizitei sale.

— Am venit să fac o plîngere, spuse el grav. Un necunoscut a intrat pe fereastra biroului meu și a încercat să spargă casa de bani.

— În ultima vreme numărul spargerilor s-a mărit îngrijorător, stimate domn, replică imediat adjunctul. Și, din păcate, poliției îi este din ce în ce mai greu să prindă hoții; cît despre preîntîmpinarea furturilor, aceasta este imposibil de realizat, din cauza condițiilor obiective. Știți și dumneavoastră decît de puține forțe dispunem.

— Vulpes bătrînă! îl categorisi Roni în sinea lui.

— Vă înțeleg foarte bine, reluă el. Dacă ar fi singura neplăcere pe care am avut-o, poate că n-aș insista. Am constatat însă într-o zi că sînt urmărit.

— Îmi pare rău... — spuse șeful. Trebuie să fi fost extrem de neplăcut.

— Mă bucur că sîntem de aceeași părere, domnule adjunct, spuse cu subînțeles Roni.

Nicol însă nu păru impresionat. Se ridică în picioare, dîndu-i astfel să înțeleagă că audiența s-a terminat.

— Vă sfătuiesc să anunțați secția în raza căreia se află domiciliul dumneavoastră.

— Întîmplarea face să vă pot da semnalmente individului, continuă Roni imperturbabil. Nu m-ar mira să-l cunoașteți, totuși. De altfel, în ziua cînd m-a urmărit s-a întors bine aranjat la cei care l-au trimis. Consider de datorita mea să vă informez că foarte interesanta vinătaie pe care o avea la ochi provenea dintr-o lovitură dată cu capul.

Surprins, Nicol se așeză înapoi pe scaun. Vasăzică grăsunul mințise, raportul lui era fals. Dobitocul se lăsase prins spionînd și pe deasupra înghițise și o papară.

— Da, da, e cam dobitoc grăsunul, spuse Roni, de parcă i-ar fi ghicit lui Nicol gîndul. Dobitoc și recidivist. S-a dat de gol, și în primul caz și în al doilea, cînd cu spargerea. Nu m-aș mira să aflu că nu v-a comunicat toate acestea. Ce vrei, omul ține probabil să se mai lase prins și de acum încolo!...

După această nevinovată introducere, care, în treacănt fie spus, hotărî soarta grăsunului, Roni îi povesti lui Nicol extraordinarele întîmplări

datorită cărora ajunsese să primească concomitent propuneri de colaborare din partea spionajului german și a celui englez.

Stătură de vorbă aproape un ceas. Cînd se despărțiră, Nicol părea mulțumit, dar și mai mulțumit arăta Roni. Stabilind această legătură, dăduse peste încă o vîină de aur, poate chiar peste cea mai bogată...

★

— Pungaș ce ești! — clătîna din cap Todor, după ce descoperi cifrul textului adus de Alex pentru cursul practic de descifrare. Iscușința „puștiiului“ îl ulcea și-l încînta.

— Dar cum naiba ți-a venit așa ceva în minte? Asta-i un cifru de mustru! Bravo, mă, rechinule! își încheie el laudele cu înjurătura preferată.

Timp de o oră, înțepenit pe un scaun, Alex urmărise încordat încercările lui Todor. O să reușească sau nu să găsească cifrul? Cu ochii strălucind de emoție, îl privea cum încearcă febril soluție după soluție, blestemînd și izbind de dușumele ghemotoacele de hîrtie cu variante care se dovediseră greșite. Todor observase tulburarea lui Alex: credea însă că aceasta se datorește sentimentului izvorit din mindria de a fi realizat o cifrare perfectă.

Abia după ce Todor descoperi cifrul în patru părți al textului și-l lăudă pentru ingeniozitatea lui, își aminti Alex de pericolul care-l amenința: trebuia să-l împiedice pe Todor să descifreze telegrama. Îl văzuse cum începe să așeze literele în pătrățele și mintea sa începu să caute cu iuteală soluția salvatoare. pe care, în tot cazul, și-o închipuia foarte complicată.

Todor terminase de înșirat literele sub fraza convențională și acum trecera la cea din urmă operație, inversarea textului și transcrierea lui în pătrățele pentru a obține astfel soluția criptogramei. După ce citi primul cuvînt, îl întrebă mirat pe Alex:

— Mă, tu ai scris englezește?

— Alex ezită doar o clipă.

— Voiam să te încurc, am pus toate cuvintele străine pe care le cunosc, găsi prompt o justificare.

Todor lucra acum repede. După ce formă al doilea rînd, exclamă:

— Da! al dracului ești! Chiar e-ai pus toate cuvintele străine pe care le aveai în doivleacul tău crud! Auzi: Der Leuchturn*)

La auzul acestei denumiri, Alex tresări. În aceeași clipă îi veni ideea salvatoare. Se ridică spunînd că se duce să bea apă. Ajuns în baie, apăsă pe butonul soneriei de sub comutator. Auzind soneria, Todor se duce să deschidă. Se întoarse în cameră furios:

— Pui de balenă! Au sunat și au șters-o!

— Alex strîngea hîrțile de pe masă.

Todor făcu un gest de lehamite:

— Hai, ia-le și șterge-o, spuse și rise gros. Nu zic, ești tu deștept, dar eu sînt și mai și; cu mine nu-ți merge...

— Alex aprobă zgomotos afirmația lui Todor și, în timp ce strecura textul descifrat în huzunar, îl copieși pe profesorul lui cuocolomplimente. Bucuros cum era că scăpase și de astă dată, mai vorbea chiar după ce trecuse pragul ușii. În aceeași seară îi predă lui Ali telegrama, iar a doua zi acesta îi aduse traducerea ei. Telegrama era într-adevăr redactată în limba engleză, singurul cuvînt german din text fiind numele rețelei germane de spionaj „Farul“, adică acela care-l determinase pe Todor să creadă minciuna lui Alex. Jean își informa conducătorii despre înființarea noii rețele, ceea ce-l făcu pe Alex să deducă că abia de curînd Roni adasese la cunoștința agentului englez existența acestei organizații. Deci, dacă pînă acum Roni lucrase numai pentru hitleriști, de acum încolo voia probabil să lucreze și pentru spionajul englez. De ce oare proceda astfel?

— Iată cum, plecînd de la fapte spre gîndul călăuzitor, Alex izbucni să intuiască problemele care-l preocupau pe Roni.

★

Patru zile după ce descifra textul găsit în odăița lui Jean, Alex se pregătea iarăși să-și petreacă toată după-masa la școală, cu casca la urechi. Calculele

*) Farul

distribuire a muncii, oficiul acesta a putut „economisi” doi factori, transformându-i în „rezerve” pentru transmisiile urgente. Un mandat telegrafic, o scrisoare expresă sau o telegramă sosită după plecarea factorului respectiv sînt trimise prin aceste „rezerve”. În felul acesta, în cel mult două ore de la primire, mandatul ajunge în mîna destinatarului. Un control riguros al plecării și sosirii factorilor telegrafici asigură predarea în termenul cel mai scurt — maximum o oră și 30 de minute — a telegramelor. E un exemplu care poate folosi și altor oficii, mai slab organizate.

Cum nu trebuie să fie un oficiu, ne-a arătat tovarășa Maria Zaharescu, diriginta oficiului 29 din Calea Călărașilor. Ceea ce am văzut aici amintește de acele coșmaruri

Vlăniuc Gheorghe și Arvinte Constantin, lucrînd la biroul cartării corespondenței din Poșta Centrală.

în care totul se amesteca haotic: sunete, zgomote, trăsnete, chipuri... Într-o singură încăpere, mică și joasă, se află biroul de presă, cel de deschidere, responsabilul de exploatare, factorii poștali și, pentru desăvîrșirea atmosferei, telegraful. În biroul dirigintei se mai află și casieria, și biroul de mandate și pensii. Dar poate cel mai năpăstuit loc e așa-numita sală a ghișeelor. Trebuie să recunoșc că mi-am simțit nervii puși la grea încercare cînd dintr-o cabină telefonică a izbucnit ca un tunet urrea: „Alo! Să trăiești, nașule!”... în timp ce de la un alt telefon public, fără cabină, o voce ceva mai mîdestă istorisea o întimplare cu niște pantofi, pe care n-am putut-o urmări, pentru că între timp se ridicase, sonoră, vocea unei cetățene indignată pentru că impiegata de la ghișeou îi ceruse să repete cele spuse.

Cum se apropie o sărbătoare — centenarul poștei — și cum de sărbători se oferă daruri, cred că cel mai frumos dar pe care și-l doarește tovarășa Zaharescu, împreună cu cei peste 30 de salariați ai oficiului, este un sediu cît de cît corespunzător. Și darul i l-ar putea face Sfatul popular al raionului Tudor Vladimirescu.

CITEVA CIFRE

Dacă ne-am oprit pînă acum asupra unor oameni, fapte și locuri, e timpul să primim această muncă în totalitatea ei. Vom ajunge la cifre uriașe, surprinzătoare. Zeci de vagoane poștale pornesc zilnic din București.

Correspondența recomandată, prelucrată la Poșta Centrală, se ridică la cifre impresionante: aproximativ 30.000 scrisori zilnic sau, alt fel exprimat, aproape două tone pe zi.

Obliterarea timbrelor cu ajutorul mașinii electrice.

Aproape înzecit este numărul scrisorilor simple din și pentru întreaga țară, prelucrate la oficiul Gării de Nord. Ca urmare a creșterii nivelului cultural nu mai puțin de 500.000 de ziare și reviste sînt ridicate în fiecare zi, la ore cînd lumina dimineții este încă departe de meleagurile noastre, și răspîndite zilnic numai în Capitală, dintre care 230.000 direct abonaților. Și — repetăm — toate acestea numai în București!

A duce la bun sfîrșit, fără fisuri, această muncă atît de multilaterală, nu e ușor. Și dacă exactitatea și rapiditatea sînt un îndreptar pentru cea mai mare parte a celor ce muncesc în acest domeniu, dacă pentru cei mai mulți dintre ei, o scrisoare este un om, o așteptare, o chemare, se cuvine să aducem aici omagiile noastre acestor muncitori, de la conducători și pînă la cel ce ține și aduce răspunsul la scrisoarea, pe care la începutul acestui reportaj, ai încredințat-o celui mai mic oficiu poștal...

făcute cu ajutorul numărului de pe cristallul aparatului lui Jean arătau că postul respectiv transmis pe 26 metri lungime de undă. De trei zile Alex stătea într-una lângă aparat, plimbînd tot timpul acul între 24 și 28 metri lungime de undă, doar-doar o să reușească să intercepteze postul lui Jean. Și iată că, în după-amiaza aceasta, după trei zile de pînă la istovitoare, primise, în sfîrșit, la ora patru fix, sunetul ascuțit, prelung, caracteristic punerii în funcțiune a oricărui aparat de emisie, sunet care se datoră faptului că telegrafistul apăsa cîntinuu pe manetă. După aceea, cel care mînuia aparatul transmitea cîntinuu timp monoton, la intervale egale, trei puncte, linie, trei puncte, linie: „v-urile” de control pentru reglarea sunetului. Semnalele se auzeau puternic, foarte clare, acoperind toate posturile vecine, ceea ce confirma ipoteza că postul care emite se află în imediată apropiere. Cu o coală de hîrtie în față, atent, Alex era pregătit să recepționeze. Peste puțin timp „v-urile” încetară. Postul începu să transmită niște litere. Linie-punct, Linie-punct, nota Alex. Scria într-una, fără să se oprească, mecanic, cînd deodată își dădu seama că semnalele se repetă. Postul își transmitea indicativul: n.a.e.j. Alex îl înregistra mulțumit: indicativul era făcut prin anagramarea numelui „Jean”. După ce-l transmite de cîteva ori, postul tăcu... Acum încerca probabil să recepționeze interlocutorul, ca să poată stabili legătura. Apoi transmite iar de cîteva ori indicativul, pe urmă, un șir lung de „v-uri” și salutul convențional: două linii, punct, două linii. Urmă litera k, și după ea semnul întrebării: punct, două linii, două puncte. Legătura era deci stabilită. Postul începu să transmită un text.

Alex scria febril, încordîndu-și atenția, ca să nu-i scape nici o literă. O singură greșală în grupările-cheie ale unui text era de ajuns ca să-i facă imposibilă descifrarea.

Rapiditatea și siguranța cu care era transmisă telegrama dovedeau că cel care mînuia maneta avea o îndelungată experiență. Emitea aproape o sută de douăzeci de semnale pe minut, în vreme ce pînă atunci Alex nu recepționase niciodată mai mult de o sută. De aceea, cînd celălalt transmite a.r., semnul convențional de încetare a emisiunii, și apoi litera k., adică „aștept să recepționez”, răsufliă ușurat.

Cîteva clipe, Alex nu mai auzi nimic. Desigur, acum era rîndul lui Jean să recepționeze textul transmis de interlocutorul său. Într-adevăr, puțin după aceea, casca lui începu iar să vibreze: Jean transmitea puncte, puncte, întrerupîndu-l în acest fel pe celălalt și cerîndu-i „v-uri” ca să-i poată regăsi sunetul. Lui Alex i se făcu ciudă că, în timpul percheziției în odăia lui Jean, nu-l trecuse prin gînd să se uite la ce lungime de undă era potrivit aparatul englezului. Acum ar fi putut și el să prindă postul care transmitea pentru Jean.

După ce recepționă timp de cinci minute, Jean îi ură interlocutorului său „bună seară”. Alex închise aparatul.

La început crezuse că-i va fi ușor să descifreze noul text, dar se convinse curînd că se înșelase. Se căzîni două ceasuri fără să reușească. Confruntă încă o dată cifrul pe care-l întrebuițase fără nici un rezultat cu acela descoperit de Todor. Corespundea întocmai. Deodată înțelese că aici era greșeala. Într-adevăr, cea de a doua grupare-cheie a textului descifrat de Todor era formată din data la care fusese emisă telegrama, iar el, fără să se gîndească, folosise acum aceeași dată ca și Todor, uitînd că telegrama aceasta era transmisă cu cîteva zile mai tîrziu. Schimbarea datei aduse după sine modificarea celui de al doilea grup al cifrului. Lui Alex îi mai rămăsese de făcut partea cea mai ușoară: să înșire literele sub fraza convențională, apoi să le retrănscrie de la coadă spre cap și, în sfîrșit, să citească conținutul telegramei.

Luara grăbit, urmînd să se ducă la Roni, care-l anunșase încă de două zile că astăzi trebuie să treacă pe la el. După ce termină, puse textul în buzunar și coborî în stradă.

Bătea un vîntuleț răcoros, care-i pătrunsese înviorător prin tot corpul. Trase puternic în piept aerul vîratic. Cînd ajunse la cîțiva pași de ușa casei lui Roni, auzi venînd în fața lui un zgomot stîns, ca acela al unui corp foarte ușor care cade. Duse mașinal mîna la buzunarul în care avea revolverul. (Alți își țineau fîgadufala și îi aduseseră un revolver mic de damă; cu el în buzunar, Alex, se simțea mai în siguranță). Văzu imediat că n-are nici un motiv să se sperie: cineva aruncase jos o cutie de chibrituri, probabil goală. Împins

de curiozitate, se aplecă s-o ridice. O deschise. Înăuntru era împăturit un bilețel.

Privi în sus. Se afla chiar sub fereastra camerei în care locuia Helene. Auzi fereastra închizîndu-se brusc. Ce se întimplase oare?

Mînat de o îngrijorare tulbură, alergă spre o circumscripție din apropiere. Intră la lumină și scoase bilețelul să-l citească.

★

Cursurile de radio-telegrafisti se apropiau de sfîrșit. Acum chiar și elevul venit ultimul reușea să transmită pînă la șaptezeci de semne pe minut și să recepționeze în jurul a șazececi. Pe de altă parte, probabil că și nemții se grăbeau; voiau ca rețeaua să înceapă cît mai repede să lucreze. Tocmai despre aceasta discutau Schmidt și Roni în biroul acestuia din urmă.

Deci, ne apucăm de treabă, bătrîne! repeta pentru a nu știu cîta oară Schmidt. Încă din ziua revederii sale cu Roni, Schmidt prinsese obiceiul să-l strige „bătrîne”. Cu timpul, nuanța ironică pe care o dădea la început acestei porecle dispăruse. Roni crescuse mult în ochii lui, mai ales din clipa în care-i comunicase că reușise să stabilească legătura cu serviciul englez de spionaj. Admiratia lui Schmidt pentru Roni era totuși dublată de oarecare neîncredere. Jocul acestuia îi plăcea, desigur, dar dintr-o veche experiență de agent, știa că de multe ori, dacă nu chiar totdeauna, asemenea jocuri au două soluții. În fond ce-ar fi putut să-l împiedice pe Roni să vindă rețeaua și să se alătore spionajului englez. Schmidt știa că oamenii de soțul lui Roni, care nu merg decît la reușită sigură, își caută totdeauna un patron „tare”. Or, în momentul de față, Germania nu era ceea ce s-ar fi putut numi un asemenea patron. De altfel în ultima vreme acest din urmă gînd îl cam chinuia și pe Schmidt.

Ori de cîte ori îl vedea pe Schmidt tăcut, cufundat în sine, Roni își stăpînea cu greu îngrijorarea. Venea rîndul lui să se frîntine, ca să-i ghicească celui alt gîndurile. Ceea ce, de altfel, era aproape imposibil. Cînd nu voia să se poată învîna cu el, trece prin cap, Schmidt lua o înfățișare apatică, iar fața îi devenea imobilă, ca a unui orb. Pentru că-i cunoștea obiceiul, Roni nu mai încerca să-l surprindă gîndurile urmărindu-i expresia, ci se chinuia să le reconstituie, adoptîndu-i punctul de vedere și construind ipotezele corespunzătoare.

Ce putea să-l preocupe pe Schmidt în momentul acesta? se întrebă Roni. Își da oare și el seama că intrarea în acțiune a rețelei se datoră sfîrșitului, mai mult decît apropiat, al Germaniei? Dacă gîndește astfel, nu se poate să nu-l neliniștească propriile perspective de viitor, or, într-o asemenea situație, ce ar trebui să facă el însuși?

În eventualitatea că se va decide să plece sau că va fi rechemat, cine va trebui să rămîna pe loc și să-i continue activitatea pornită atît de minuțios și de sigur — își spuse Roni, ajungînd la concluzia că într-un asemenea caz Schmidt nu se va gîndi decît la el. Întrebarea era dacă soțelile lui Schmidt în ceea ce-l privește îi erau sau nu favorabile. Ia să vedem — se întrebă Roni — să fiu în locul lui Schmidt cum ar judeca un tip ca mine? Lucrează de șapte ani pentru serviciul hiterist de spionaj, mi-aș spune. Prima notă bună pentru el. Pînă la ora asta, șefii n-au avut niciodată motiv să se plîngă că nu i-a servit cum trebuie. A doua notă bună, își acordă Roni cu gravitate, de parcă Schmidt însuși l-ar fi apreciat în acest fel. Totuși nu e german, — își urmă el raționamentul, — ceea ce înseamnă că, deși legat pînă la un punct de soarta Germaniei, interesele sale personale nu sînt sinonime cu ale acesteia. Prima notă proastă... Cît privește afacerea „Farul 4”, fără îndoială aici a lucrat bine, iar legătura stabilită cu „Intelligence-Service”-ul dovedește chiar o abilitate deosebită. Dar poate cineva garantează — se întrebă neliniștindu-se Roni, — că acum, cînd totul pare pierdut, nu o să schimbe în ultima clipă macazul și-o să înceapă să lucreze efectiv pentru englezi? Iată încă o notă proastă. Totalizînd, Roni înțelese că între argumentele în favoarea lui și cele care-l condamnavă, se stabilise un fel de echilibru nesigur, ceea ce însemna, în cel mai bun caz, că era privit cu indiferență.

(Va urma)

„Cu acte în regulă...”

— reportaj —
de B. SURU

Fotografii de S. ȘTEINER

În timp ce pe întreg întinsul țării, oamenii muncii construiesc cu entuziasm și devotament socialismul, mai există unele elemente incorecte, corupte — moștenire a vechii societăți descompuse — care, sub o formă sau alta, își viră mina în averea obștească. Dar în ciuda tuturor echilibrisicilor și, uneori, a subtilităților de manieră hoțească, nici o fraudă nu rămâne nedescoperită, iar autorii își primesc cu promptitudine pe deapsa cuvenită.

Publicăm alăturat două cazuri de fraude și delapidări — descoperite de miliția economică din Capitală, cu sprijinul oamenilor muncii. O dată cu descoperirea fraudelor au fost arestați și autorii: hoți din tagma celor care operează cu „acte în regulă”, delapidatori care cred că se pot ascunde în spatele unor hirtii măsluite.

CAZUL 1

— Serie, tovarășă dactilografă! Serie imediat! Mai întâi titlul: Proces-verbal. Ai scris?... Bun! Mai departe și... de la cap:

„Noi, conducerea Gospodăriei Agrozootehnice C. F. R.-Chitila am decis să... Să scoatem din folosință utilajul agricol uzat: două tractoare—unul marca „Lanz Bulldog”, altul marca „Schulzter”—una batoză, una secerătoare, una presă de fin, un motor de moară marca „Laval” etc., etc.

Cel care dictează continuă: „Având în vedere că tot acest utilaj poate fi valorificat ca fier vechi, îl vom preda tot statului, adică I.C.M.-ului (Întreprinderea de colectare a metalelor)... Ai terminat? Bun! Bate, tovarășă dactilografă, și o adresă. Grăbește-te, țara are nevoie de fier vechi! Sintem în plină campanie de economisire a metalelor!”

O pauză de câteva secunde. Pe sulul mașinii apare o nouă hirtie albă.

Vocea dictează — dactilografa scrie:

„Către Direcția regională C.F.R.-București: Vă rugăm să aprobați casarea (scoaterea din funcție), ca inutilizabile, a următoarelor utilaje agricole a căror valoare va fi în parte recuperată (ca fier vechi: 0,40 lei kilogramul piesele de fontă; lei 0,30 cele de fier și 0,10 cele de tablă) etc., etc.”

Și cum orice act trebuie semnat, în stînga hirtiei apare iscălitura directorului: Constantin Nicolaescu. Adică chiar cel care a dictat și procesul verbal, și adresa. Prezent la întocmirea formelor, un personaj nelipsit în toate acțiunile pornite din inițiativa directorului: magazinerul Petre Diaconescu. Deci, toate par a fi în perfectă ordine. Ce rost mai au niște rable vechi? Niște hirturi „care și-au trăit traiul”? Altele noi!

În ograda lui Ion Zamfiroiu din comuna Chitila, str. I. G. Duca, nr. 7, a apărut peste noapte un tractor „Lanz Bulldog”. E sprinten și duduie ca un vapor sub presiune. Țăranii din partea locului privesc peste zăplaz și exclamă nedumeriți:

— Și-a cumpărat, chiaburul, tractor!

După câteva zile tractorul tre-

cu, cu plugul după el, peste tarla unui alt chiabur din Chitila. Țăranii iar se miră. Mirarea-i cu duh:

— Și-a făcut Zamfiroiu și-un „S.M.T. particular”. Închiriază tractorul și altor chiaburi!

... În apropierea orașului Huși a apărut de curind o moară — proprietate particulară. Dar moara n-ar fi putut funcționa și n-ar fi putut sfărma bobul dacă...

Dacă un motor „Laval” de 60 c.p. „sănătos” și bine pus la punct n-ar fi fost adus — pe furie — de la Chitila. I a fel și pietrele de moară...

... Într-o noapte, în comuna Săbăreni, un alt chiabur și-a instalat în magazie o presă de balotat fin. A cumpărat-o în Capitală. Bineînțeles, nu de la o întreprindere de stat...

Cum oare se aprovizionează „sectorul particular” cu tractoare, mașini, motoare, unelte, ș.a.?

„Secretul” l-a aflat miliția economică. Au fost necesare zile și nopți de investigații și cercetări. Numai așa s-a putut afla că „hîrburile” gospodăriei agrozootehnice C.F.R. de la Chitila au ajuns pe tarlalele și în magazinele chiaburilor și ale negustorilor. Cum s-a petrecut asta? Simplu: Diaconescu și Nicolaescu au întocmit „acte în regulă”. Proces-verbal de casare există? Există! Aprobarea Direcției C.F.R. pentru „casare” a venit? Vine! Când? N-are importanță. Din comisia de aprobare a casării face parte chiar „prietenu” lor, Nicolae Dececo, director adjunct la C.F.R. „Predarea” utilajelor agricole „vechi” către I.C.M. se face cu forme în regulă? Se face! Cum să nu se facă? În sectorul Chitila, colecător de fier vechi e un alt „prietenu”, Ștefan Stroescu.

Numai că în depozitul I.C.M.-ului n-a intrat nici un kilogram de fier vechi din aceste utilaje — ci fier vechi obișnuit, colectat din altă parte. Tractorul „Lanz” trece în curtea chiaburului Zamfiroiu, contra lei 7.000, iar motorul ajunge la o moară particulară din Huși... „grație” intervenției unui vechi samsar, un anume Vasile Tomescu, proprietarul unui atelier mecanic din Calea Griviței 190.

Celelalte utilaje au urmat cam aceeași cale: spre chiaburimea

satelor. Nu însă pentru multă vreme. Fiindcă de această afacere, pornită „cu acte în regulă”, s-a ocupat miliția economică a Capitalei. Așa că întreaga bandă, în mijlocul căreia se află și Dececo, a fost înaintată justiției. De data aceasta într-adevăr cu... acte în regulă. Procesul se află în curs de judecată la Tribunalul raionului „Grivița Roșie”.

CAZUL 2

Ca și cum fierul vechi ar avea uneori magnet: atrage pungașii.

Fier... fier... fier. Din acest prețios metal își „creie” venituri Ion Chiciu, fostul șef al depozitului I.C.M. din Șoseaua Gării Obor, și asociații săi.

Mașina de balotat fin s-a înapoiat în curtea gospodăriei agrozootehnice C.F.R.-Chitila...

Așa „se explică” faptul că o altă bandă jefuia depozitul Întreprinderii de colectare a fierului, din Șoseaua Gării Obor. În capul bandei: Ion Chiciu, șeful depozitului. Element incorect, strecurat în slujbă cu sprijinul unor „amici”. Complici: o serie de subalterni și câțiva „particulari” cu meserii dubioase. Sistemul de operație: simplu și tot cu... „acte în regulă”. De fapt simplu ni s-a pare abia acum. Adică după ce hoția, sezisată de oamenii murcii, a fost complet lămurită de miliția economică.

În ce constă afacerea? Onorabilul șef al depozitului și complicitii săi au făcut „un mic” alisveriu de vreo câteva sute de mii de kilograme de fier vechi. Mai exact de contravaloarea acestui fier fiindcă, pur și simplu, cantitățile acestea de metal n-au existat decât pe hirtie. În schimb au fost plătite. De cine? De către „Întreprinderea de colectare a metalelor”. Pe bază de acte. Așa cur „scrie la carte”: pe bază de adeverințe de colectare a metalului achiziționat de la particulari. Nu

„EXPOZIȚIA DE CARICATURĂ ȘI AFIȘ”

(Din ciclul „Între paradis și infern”
de Adrian Lucaci)

...tă, în plină funcțiune, tractorul „Lanz Bulldog”... decretat de către
pungași: „fier vechi”.

După descoperirea matrapazitelui, el a fost dat în primire S. M. T.-
ului din Chițila, unde în campania actuală și-a depășit planul — după cum
se spune tov. Ion Popescu, președintele sfatului popular al comunei.

...mai că adevărurile erau întocmi-
e fictiv. Doriți un exemplu?
...ntrau în depozit două sute de
kilograme fier vechi, aduse de un
articlar. Pe adevărta de pri-
nir se treceau ca intrate două
tonii. Bineînțeles, nu în orice im-
rejurare, ci numai când fierul
respectiv era adus de complici.
...a încasare, banii se împărțeau.
...se împărțeau după grad și impor-
tanță (există doar o ierarhie și
o tagma delapidatorilor...). Pri-
mul lua „seful”, adică Chiciu,
poi omul de la cântar, un oare-
care Ion Ticulescu, apoi un
înăr care întocmea adevărta
alsă și, desigur, partea lui, com-
plicele care aducea „marfa”.

— E bine? întreba în fiecare zi
eful.

— E bine! — răspundea șme-
herii cu mîinile vîrlite în banii
tatului. Pînă la urmă nu le-a
ost însă bine. Miliția economi-
că le-a încurcat socotelile; în
chimb le-a descurcat pe cele ale
I.C.M.-ului. Mai ales că mai
ra de descurcat și un alt lu-
ru: de la marile uzine și topi-
orii din țară soseau reclama-
ii. Se plîngeau oamenii muncii
le la Reșița, de la Oțelul Roșu
și de la Hunedoara că din fie-
care vagon de fier vechi intrat în
uzină și expedit de depozitul
respectiv al I.C.M.-ului, lipsește
am un sfert din greutate. Lucră-
orii din miliția economică n-au
ntîrziat să sprijine imediat sezi-
ările lucrătorilor din uzine: va-
goanele cu fier vechi au fost su-
ravegheate. Rezultatul: pe drum
nu se fură un gram de metal. Se
ura însă la încărcare, la depozi-
tul din Obor. Unele vagoane
blecau cu „tonaj redus” cu sprijin-
ul altui complice. Alexandru
Georgescu (expeditor), și cu lipsa
le control a stației de expediere,
care nu recîntărea uneori vagoa-
nele la plecare. Ei bine, diferen-
țele acestea de greutate la fiecare
vagon constituiau șsafodajul în-
regii afaceri. Adică acopereau
criptic toate cantitățile de fier

vechi lipsă, cantități care, de fapt,
ar fi trebuit să existe în depozit,
la achitarea lor de către I.C.M.
Practic: paguba a suportau marile
uzine care primeau mai puțin
metal decît plăteau I.C.M.-ului.
Diferența intra în buzunarele dela-
pidatorilor, care astăzi sînt areș-
tați și vor primi o pedeapsă
exemplară.

★

Se pot trage trei concluzii:
Prima: pungășii au o largă
diversitate de metode.

A doua: miliția economică ve-
ghează însă cu strășnicie și nu-i
scapă nici un furt săvîrșit asupra
averii obștești.

A treia: o importantă contri-
buție în descoperirea jefuitorilor
o au oamenii muncii. Trebuie să
fim vigilenți!

Finalul cazului 1... Împreună au
„lucrat”, împreună sînt și în boxa
scuzajilor, unde îi așteaptă judeca-
ta tribunalului. ↓

Întoarcerea fiului risipitor.

În sfîrșit, vine și zarpele.

A sosit ajutorul american...

„Și tu, fiul meu Brutus!”

Originea rock-and-roll-ului...

Protestez! Cer să mi se dea un
cazan rezervat exclusiv pentru albi.

SFATURI practice

APA DE MARE

O cititoare a revistei noastre care semnează Valy Zottu, studentă la Institutul de Construcții, ne scrie din Constanța, unde-și petrece concediul de vară:

„Am citit recent în „Flacăra” sfaturile date în privința folosirii apei de ploaie, pe care le-am găsit foarte interesante. Cred însă că aceste sfaturi de domeniul hidroterapiei simple ar trebui completate și cu unele indicații asupra folosirii apei de mare. Cu atât mai mult cu cât simțim în sezonul în care se poate profita din plin de acest lucru”.

Și cititoarea noastră a continuat, dându-ne câteva rețete pe care ea însăși le-a experimentat în vara aceasta cu efecte salutare.

În primul rând, orice început de guturai se poate combate cu efect neînfrizant, trăgând pe nări de câteva ori apă de mare și expunând apoi fața la soare timp de 10-15 minute. Aceeași recomandare și pentru un început de amigdalită.

Apă de mare este de asemenea un excelent descongestionant al ochiului. O baie făcută ochiului în fiecare seară, cu o lingură de apă de mare fiartă timp de 2 minute și apoi răcită, relaxează pleoapele și redă pupilei vigoarea și strălucirea normală. La fel de folositoare este o baie caldă cu apă de mare pentru picioarele umflate de căldură sau de oboseală. Dispar în urma unei astfel de băi chiar și

vinătăile produse de proasta circulație a sîngelui la periferie sau rămase de pe urma unei răni cicatrizate.

Starea de moleșală sau oboseală a corpului se combate, cînd ai la îndemînă apă de mare, cu o fricțiune rapidă pe toată suprafața pielii. Apa trebuie să fie caldă și fricțiunea făcută cu podul palmei pe tot corpul, fără întrerupere, pînă la evaporarea completă. Adică să nu ștergi corpul cu prosopul și nici să nu încetezi fricțiunea, pînă ce apa nu se usucă prin evaporare. „Oricît de obosit ai fi, oricît de moleșit — ne spune corespondenta noastră — după o asemenea fricțiune te vei simți ca nou născut. În plus — adaugă ea — e fapt cunoscut că apa de mare fortifică unghiile”.

În sfîrșit, cititoarea noastră ține să ne atragă atenția că tratamentul acesta se poate aplica, la nevoie, și fără să te afli pe litoral, folosind sarea de mare — care se găsește la farmacie — în proporție de 100-125 gr. la un litru de apă. Dizolvarea se va face prin fierbere care nu trebuie să dureze mai mult de 2-5 minute.

Consultînd la rîndul nostru un specialist în hidroterapie, ni s-a confirmat că indicațiile acestea sînt perfect valabile.

Iată de ce ne-am și grăbit să le publicăm.

JOSIANA

Răspunsuri la ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

VASILICA HÎNCU, COMUNA VÎLCELE, REGIUNEA STALIN. Localitatea în care vă aflați are într-adevăr mulți țintari, dar are și ape curative foarte bune. Contra înțepăturilor de țintari nu vă putem recomanda decît să vă ungeți seara fața și celelalte părți descoperite ale corpului cu un amestec făcut din: 0,50 gr. Menthol; 1,50 gr. Acid fenic; 5 gr. Balsam de Peru; 100 gr. Glicerol de amidon.

Cît despre apele minerale, nu credem că faceți bine bîndu-le fără întrerupere numai pentru motivul că „tot sînteți acolo pentru mai multă vreme”. Apele acestea constituie o cură și cel mai indicat să vă spună cum și cît trebuie să beți este medicul balneolog din localitate.

ROMULUS CIOROGARIU, COM. VAȚA, REG. HUNEDOARA. Ca să vă putem spune cum se scot petele trebuie să știm exact despre ce fel de pete e vorba. De asemenea ar trebui să știm dacă zgîrietura de care pomeniți este numai în lustrul sau a pătruns și în lemnul mobilei. În linii generale, lustrul unei mobile se repară prin frecare cu o bucată de flanelă înmuiată în ulei de în amestecat cu spirit. Petele lăstate pe lustrul placajului de fundul ud al unui vas, se scot cu gaz în care se dizolvă puțin sare de bucătărie. Se freacă pînă ce dispăre pata și apoi se refăce lustrul cum am scris mai sus. Mobila vopsită se spală cu apă și săpun. Dar dacă petele și zgîrieturile sînt prea adînci, e mai bine să chemați un specialist ca să repare și să lustruiască mobila din nou. În ce privește colecția veche a „Flăcării”, reveniți cu o scrisoare, specificînd ce anume numere vă lipsesc.

MIOARA RĂDULESCU, COM. APOSTOLACHE, REG. PLOEȘTI. Ca și tovarășul Ciorogariu de mai sus, nici dv. nu precizați despre ce fel de pete e vorba, deși de data aceasta ele au apărut pe obraz și nu pe mobilă. Nu putem risca o rețetă fără să cunoaștem exact originea și caracteristicile acestor pete. Gîndiți-vă: e în joc nu numai obrazul dv. ci și al nostru. În orice caz n-ar fi rău să consultați un medic.

ZENOBIA FILIP, MORENI, REG. PLOEȘTI. Dv. da, vă putem da o rețetă fără să riscăm altceva decît reproșul că o să vi se cam năclăiască părul și o să trebuiască să-l spălați mai des. Dar dacă țineți totuși neapărat să nu vi se mai strice onduțușă cînd umblați cu capul gol, iată: umeziți părul cu un amestec în părți egale de zeamă de lămîie, gumă arabică și hidrolat de trandafiri.

R. ANDREESCU, BUCUREȘTI. Contra acneei tamponați în fiecare seară fața cu o loțiune compusă din: 200 gr. alcool camforat la 90° și 20 gr. apă de trandafiri. Contra transpirației excesive încercați cu o loțiune compusă din 90 gr. apă de colonia și 15 gr. beladonă. Cel mai indicat însă, atît pentru acnee cît și pentru păr, este să arătați unui medic. Mai ales că noi nu înțelegem de ce țineți neapărat... să vă cadă părul.

Dr. RIZESCU JOSEFINA, BUCUREȘTI, RAIONUL T. VLADIMIRESCU. Neîntîm o revistă cu specific pur feminin, nu putem redacta o rubrică permanentă de cosmetică. Din cînd în cînd însă — după cum ați văzut — asemenea rețete apar în cadrul rubricii noastre „sfaturi practice”. Vă urăm succes cu volumul pe care-l proiectați.

APE MINERALE

Un pahar de apă minerală, un izvor de sănătate

Cereți la magazinele de specialitate ape minerale de masă și medicinale.

Atențiune.

Purtați cu încredere

ÎNCĂLȚĂMINTE CU FEȚE TEXTILE

Încălțămîntea cu fețe textile este ușoară, flexibilă, De vînzare în toate magazinele de specialitate ale țului de stat.

O.C.L. Produse Industriale Raioanele 1 Mai - 23 August

Vizitați magazinele noastre din Bd. Republicii 78-80

Țesături din mătase și bumbac; Imprimuri ultimele creațiuni; Galanterie - Mercerie și articole de parfume în sortimente variate.

Consumați noile sortimente

de Vinuri

De vînzare la toate magazinele alimentare și în unitățile de alimentație publică

COOPERATIVA „MUNCITORUL” - BUZĂU

execută

Flori artificiale,

într-o gamă bogată de forme și culori

ÎNCHIRIAZĂ

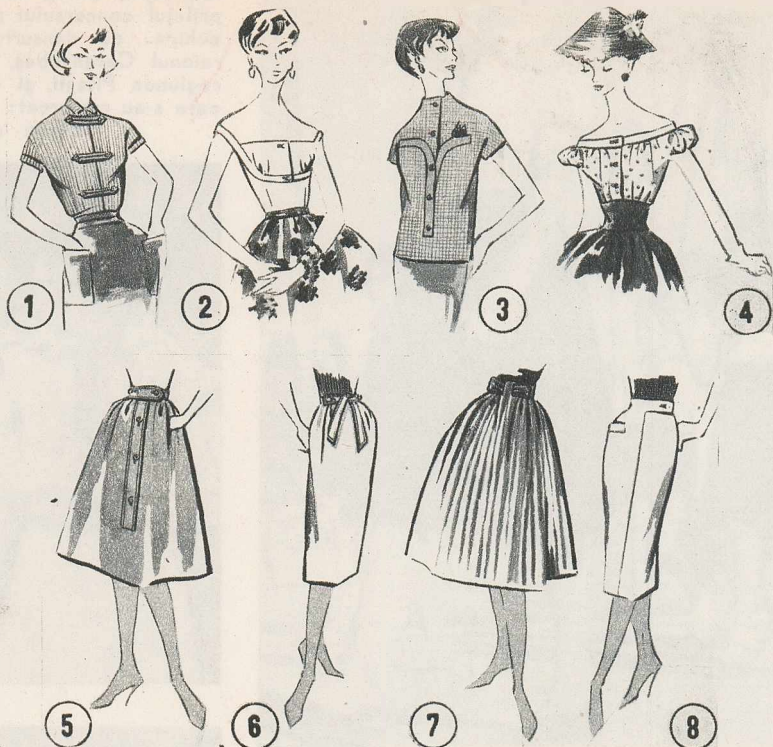
cu prețuri convenabile

diferite toalete de zi și seară pentru nunți

MODA

BLUZE ȘI FUSTE PENTRU VARĂ

Desene de Martha VIDA

- 1) Din poplin în dungii, o bluză croită în întregime, în lungimea materialului. Se încheie cu ajutorul a trei găici cu dungile în lățime.
- 2) Bluză din pînză de in, pentru zile călduroase, avînd o originală croială a bretelelor.
- 3) O bluză dreaptă, din material pețit. În față este introdusă o garnitură din material uni care formează și cele două buzunare deasupra bustului.
- 4) Alt model de bluză pentru zile călduroase. Exceptînd banta de peste umeri care prinde crețurile de jur împrejur, toată bluză este brodată în găurele.
- 5) Din poplin, trotuș, ballonseide sau altă pînză bleumarin, o fustă largă, încrețită. Cordonul, precum și fenta încheiată cu nasturi de sidef, sînt subliniate cu tighel alb.
- 6) Fustă îngustă de asemenea din ballonseide, avînd un cordon legat, prins original în talie cu doi nasturi de sidef.
- 7) Fustă amplă în dungii, cu dungile pe lung. Cordonul, „pe lat”, formînd o fundă în față, trece printr-o bridă croită dintr-o bucată cu fustă.
- 8) Alt model de fustă îngustă pentru vară. Gaica ce încheie fustă în talie într-o parte este de lățimea buzunarului-clapă, așezată pe partea opusă a fustei.

Tubul pentru pastă a împlinit 100 de ani

Tubul pentru pastă, cu multiplele sale utilizări igienice, cosmetice, culinare sau de birou, care a devenit astăzi unul din cele mai importante și mai răspîndite ambalaje din lume, a împlinit anul acesta 100 de ani de viață. O statistică recentă ne arată că anul trecut a fost atinsă o producție mondială de peste 3 miliarde de bucăți și că ea este în continuă creștere.

Mobilul acestei invenții, care a devenit în zilele noastre banalitate, l-a constituit pictura. Pictorii francezi Monet, Manet, Renoir, Degas, Gauguin și alții de acum un veac aveau o deosebită predilecție pentru folosirea culorilor vii,

proaspete. Pe acea vreme, vopselele se vindeau în mici borcănase. Acestea, odată deschise, făceau ca, în contact cu aerul, strălucirea și prospețimea culorilor să sufere. Pictorul care ținea să folosească nuanțe deosebit de vii trebuia să arunce un astfel de borcănăș, chiar dacă nu consumase decît foarte puțin din el.

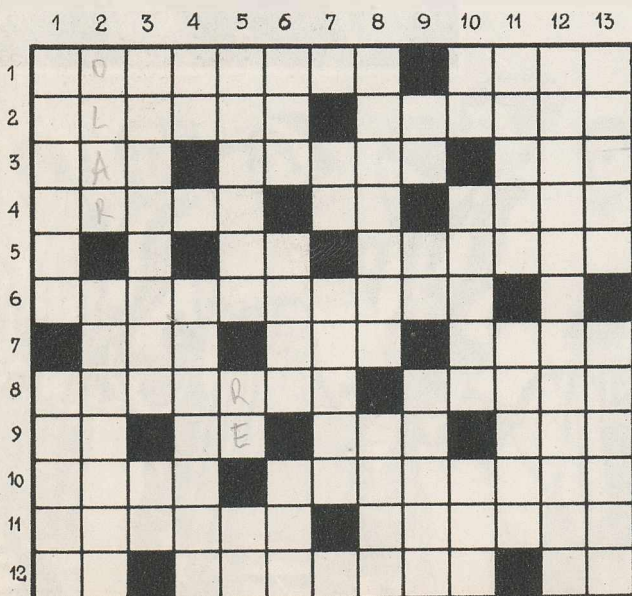
La începutul anului 1858, un anume Richard, din Paris, reușește să realizeze pentru întâia oară un tub de metal, îndeplinind în acest fel un vechi vis al pictorilor din acel timp. Descoperirea tubului, care putea fi acoperită cu un căpăcel înșurubat, era mică și împiedica o uscare prea rapidă a culorilor.

Într-un răstimp foarte scurt, utilizarea tubului a trecut și în sectorul chimicelor, medicamentelor și al produselor alimentare.

T. R.

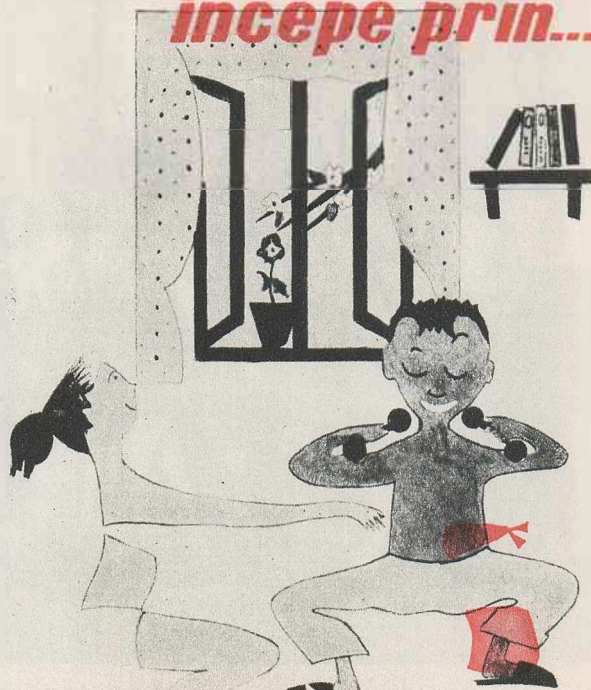
Cuvinte încrucisate

ȘI TOTUȘI NU ESTE VORBA DESPRE ALIMENTE...

ORIZONTAL: 1) Curcan — Tobă. 2) Creme — Primește anunțuri. 3) Cească — Dafin (pl.) — Nume feminin. 4) Ardeia — La război — Refugiu. 5) Nicolae Dumitrescu — Măsură însumind 0,711 m (pl.). 6) Patrician. 7) Literă slavonă — Baba din peste de nopți — Pericol posibil. 8) Ghiveci — Jambon. 9) Încălzea bucatele vechilor egipteni — Te! — Licăriri de speranță! — În gură. 10) Se ivea — Așa erau pe vremuri cei mai mulți dintre țărani muncitori. 11) În solniță — Reține. 12) Sete nemărginită... — Creier — Pată la mijloc. VERTICAL: 1) Fel — Bucate. 2) Producător de vase — Expus. 3) Împrăștiată — Evitat în extreme... 4) Durere — Suspendare. 5) Rezultatul activității — Capăt de țingire! — A cina în centru!... 6) A ceea — Numai — Sevă... răcoritoare. 7) A vui — Împărți. 8) Produc torturi în... iad (pl.) — Produs din lapte. 9) Literă grecească — Praz cojit!... — Sara. 10) Conjunție — Stea — Acela. 11) Pul — Peruvian de pe vremuri. 12) Rămășiță. 13) Din gură (pl.) — Găunos.

ziua bună incepe prin...

gimnastica de dimineață

BOGAT SORTIMENT DE

CONFECTII

PENTRU BĂRBAȚI

GALANTERIE

COOPERATIVELE de CONSUM

nici un cămin

fără

LIBRET CEC

LIBRET DE ECONOMII

Iată cîțiva dintre micuții artiști premiați prilejul concursului pe țară. De sus în jos echipa de dansuri din comuna Obre raionul Caransebeș, fluierașii din Văidee regiunea Pitești, și doi talentați acordeoniști care s-au remarcat: Alexandru Lener și Tor Braun din Oradea ↓

Mîndria școlărilor veniți la concursul organizat de C.C. al U.T.M. în colaborare cu Ministerul Învățămîntului și Culturii: notele 10 și 9 cu care sînt răsplătite străduințele lor la învățătură.

C O P I I I N O Ș T R I !

Urmărind echipa de dansuri cu care se întrec pentru primul loc.

și costume naționale, blonzi sau negricioși, grăsuți sau mai slăbuți, cu strungăreată sau cu pistrui, vioi sau timizi, talentați nevoie mare sau mai stingaci — nu au încercat acel sentiment copleșitor care te face să spui: „Iată copiii noștri!” și nu „Iată copilul meu!” În fața acestei revăr-

Cred că fiecare părinte poate jura că își recunoaște copilul: la radio îi va distinge vocea — în fotografiile sau în jurnalul cinematografic îi va desluși trăsăturile, fie el și pierdut într-un noian de copii care au aceeași vîrstă și înălțime, aceeași panglică albă în păr sau același căpsor tuns numărul zero. Nu-i vom contrazice. Și totuși mă întreb care dintre părinții prin fața cărora au trecut, în zilele concursului echipelor culturale și artistice ale pionierilor și școlărilor, sutele de băieți și fetițe cu cravate roșii

sări de tinerețe și frăgezime, de nesfîrșite promisiuni artistice, în fața acestui torent de viață, tatăl nu a mai căutat să audă, în cor, glasul fetiței lui, iar mama să urmărească pașii de dans ai băiețușului sau solo-ul lui la vioară, ci au explodat, cu același entuziasm contaminant, în ovații: „Bravo, copiii noștri! Bravo, copiii Republicii noastre! Bravo, generației viitoare a artiștilor noștri!”

Am încercat să-mi imaginez cei 700.000 de copii care au umplut, luni de-a rîndul, scenele țării noastre, întrecîndu-se între ei pentru un dans cît mai izbit, pentru un cîntec executat excepțional, pentru un 10 la matematici. Îți trebuie, pentru aceasta, o fantezie neobișnuită. Așa că m-am mulțumit cu imaginea sintetică oferită de cele 21 de echipe care au învins în această mare și pasionantă competiție artistică a celor mici. În vocile pure ale școlărilor giurgiuveni sau în acordurile grave ale orchestrei Casei de copii „Filimon Sîrbu” din Constanța, în jocul înfocat al elevilor sebișeni sau în „Suita tătarească” a școlărilor din Medgidia, în recitățile și solo-urile prezentate de școlării premiați, am deslușit același adevăr puternic și vibrant: forța artistică ulmitor de vitală a tineretului patriei noastre, crescut sub căldura soarelui Republicii.

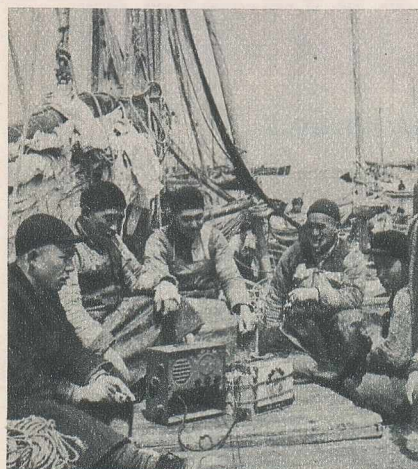
S. F.

Fotografii de Florin ȘERBAN

În pitorești costume trec cei 2.300 de finaliști ai concursului echipelor artistice și culturale ale pionierilor și școlărilor. Ei s-au dovedit cei mai buni din rîndurile celor 700.000 participanți la acest concurs.

ÎN JURUL GLOBULUI

DUPĂ LUCRU, PUȚINĂ MUZICĂ. De parte de bazele lor de plecare, pescarii chinezi, membri ai cooperativei pescărești din Pohai, regiunea Șandun, rămân totuși în contact cu pământul patriei prin intermediul aparatelor de radio cu care au fost înzestrate vasele de pescuit.

SLAVĂ ȘTIINȚEI SOVIETICE! Așa sună inscripția de pe una dintre cele două medalii sovietice instituite cu prilejul istoricului eveniment al lansării în cosmos a primului sputnik.

AFANASI NIKITIN. Pe ecranele cinematografeilor din țara noastră rulează filmul sovieto-indian „Călătorie peste trei mări” închinat vestitului călător rus din sec. al XV-lea, Afanasi Nikitin. Fotografia de față reprezintă statuia curajoșului navigator ridicată în orășul Kalinin.

UN NOU MOZART. Așa a fost supranumit de către criticii și specialiști, Alioșa Nasedkin din Moscova, azi în vîrstă de 15 ani. La 4½ ani, el executa după note orice bucată muzicală, iar la 10 ani a scris o operă. În prezent Alioșa interpretează rolul principal în filmul muzical „Primul concert”.

UN VIKING MODERN? Vechii vikingi, strămoșii scandinavilor de astăzi, nu cunosteau pe cît se știe bicicleta — acest modern mijloc de locomotivă. Și totuși cel din fotografia pare să infirmе această părere. Dar să lămurim lucrurile: e vorba de un actor danez din vremea noastră care vine îmbrăcat în costum de epocă... la repetiția unei piese inspirate din istoria vikingilor.

URITENIE... EFEMERA. Cu greu și-ar putea imagina cineva că fotografia de față reprezintă pe binecunoscuta actriță franceză Michèle Morgan, care ne-a vizitat țara la sfîrșitul anului trecut. Și totuși, este ea, cu fața complet metamorfozată, interpretînd în filmul „Oglinda cu două fețe” rolul unei femei urite. Din fericiie, efemer ca orice rol...

Eveniment deosebit în viața tineretului sovietic, aniversarea a 40 de ani de la înființarea Comsomolului Leninist va fi sărbătorită și de cineștii moscoviți, care pregătesc două noi producții închinete glorioasei organizații de tineret. „De partea cealaltă”, al cărui scenariu aparține dramaturgului A. Simuhov, va fi un film străbătut de romantism revoluționar, iar „Alta cale nu există” va relua tema apărării patriei sovietice în anii războiului civil.

Centenarul nașterii mării actrițe italiene Eleonora Duse a sugerat unui producător american să comande un scenariu despre viața celebrei interprete. Din păcate, el a insistat ca filmul să se preocupe mai ales de viața particulară a actriței. Pentru rolul Eleonorei Duse, producătorul o vizează pe Marilyn Monroe, căreia îi va fi partener Rossano Brazzi. Ciudată distribuție și ciudat fel de a comemora o mare artistă!...

Regizorul I. Lukinski și coreeanul Cen San Tu colaborează la cea dintîi coproducție sovieto-coreeană, filmul „Frații”, al cărui scenariu a fost de asemeni scris în colaborare de Arkadi Pervențev și Se Man Ir. În acest film vor apărea în rolurile principale vestitele dansatoare coreene Toi Sin Hi și fiica ei An Sin Hi.

Argentina excelază în filme muzicale, care popularizează admirabilul său folclor. În ultimul timp, a apărut un nou film — „Rămas bun” — o comedie muzicală regizată de Miguel Moraila, cu vestita cîntăreață Miguella Acevedo Mejia în rolul principal.

Neste celebru nu numai în Uniunea Sovietică, ci și peste hotare, el fiind unul dintre cei mai reputeți artiști de estradă sovietici. Spectatorii noștri — care l-au putut admira în filmul „Stele colorate” — îl vor revede în comedia „Debarcaderul liniștit”, al cărui scenariu îi aparține. Filmul va fi regizat de cunoscutul cineast Serghei Iuthevici.

Un lung șir de procese se desfășoară la Hollywood, de cînd două mari case de filme pe pragul falimentului, Metro-Goldwyn Mayer și 20-th Century-Fox au încercat prin rocolaje reciproce să-și ia una alteia vedetele. În ultima instanță, însă, se pare că se va ajunge la un acord deplin: cele două firme vor fuziona, încercînd astfel să se salveze în fața marii amenințări pe care o reprezintă atît eşecul producțiilor de serie hollywoodiene cît și televiziunea.

La Erevan, pe platourile „Armenia-film”, s-a turnat un film inspirat din viața de luptă a cunoscutului luptător comunist Semen Ter-Petrosian, cunoscut de tovarășii lui sub numele de Kamo. Rolul revoluționarului îl deține tînărul actor G. Tonunt.

VICTIME ALE ÎN-ARMĂRII. În orașul Kassel din Germania occidentală, în timpul unor manevre, un tanc a surprins trei soldați ai Bundeswehr-ului, pe care l-a transformat într-o masă înformă de carne. Tanourile germane, care au produs în trecut nu prea îndepărtat atîtea distrugerî omenirii, se întorc uneori — ca o amară ironie a soartei — împotriva propriilor lor soldați.

ZEBRE SAU ANTILOPE? Și una și alta. Zebre-antilope se numesc aceste ciudate animale originare din pădurile Liberiei (Africa). Două dintre aceste rare exemplare au fost aduse de către un vîntor, la grădina zoologică din Frankfurt.

REDAȚIA : BUCUREȘTI Căsuța Postală 3507 of 33
PIAȚA ȘCINȚEI Tel. 7.60.10, Int. 1744

ABONAMENTE:

la toate oficiile postale din țară și la factorii postali și distribuții voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

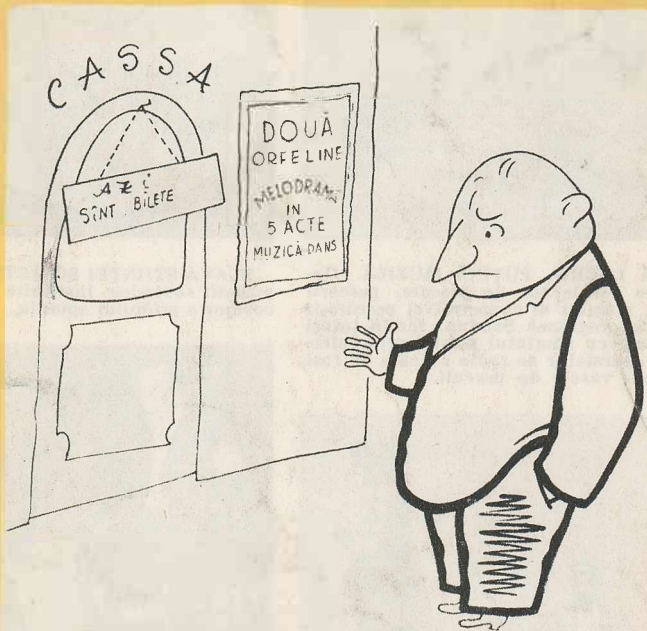
Prezentarea grafică: Ion VULPESCU — Tipărit la Combinatul Poligrafic Casa Șcintei „I. V. Stalin”.

„De ce neapărat plesesc cu subiecte din actualitate? Să luăm exemple de la clasici: Shakespeare, ... Molière... Unul n-a scris o piesă cu subiect de azi!...”

D-ALE TEATRULUI

de George VOINESCU

DIRECTORUL TEATRULUI: „Hm! Bilete nevândute!... Oare din ce cauză?... Nu cred că piesa e inactuală. Doar și-n ziua de azi există orfane...”

DESPRE RESPECTUL FAȚĂ DE SPECTATOR

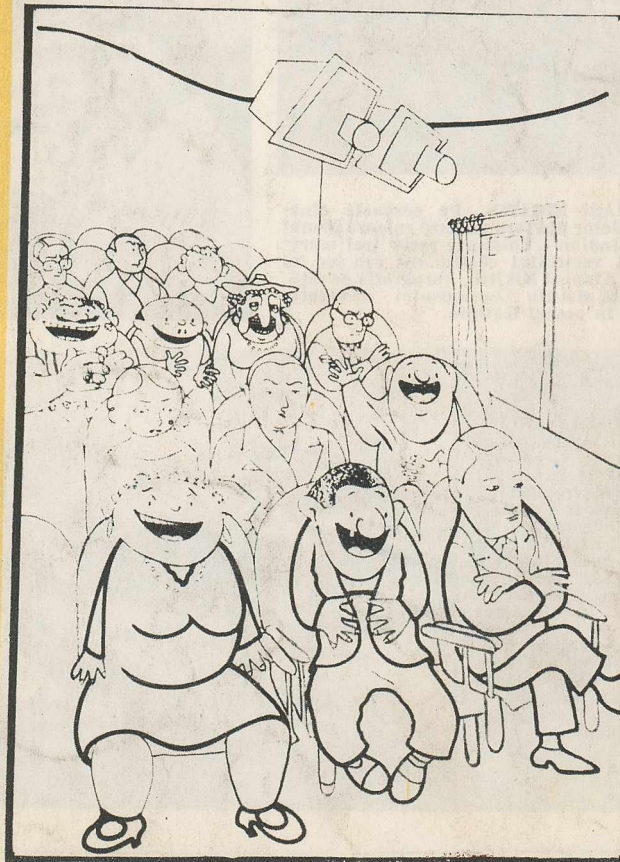

LA PREMIERĂ.
— Nenorocire! Închipuiește-ți am intrat în scenă cu mânușile pe dos!

DUPĂ O SUTĂ DE SPECTACOLE
— Așa ai intrat în scenă?
— Eh, public de matineu... Vasăzică, dădusem șase-șase...

POATE LE-AR FI DE FOLOS...

„Dacă unii comici ar vedea în sală și capetele celor care fac haz la „cîrligele” lor...”

DESPRE FIRESC...

...Sau imagini din cariera unui actor...